

Verslag van de vergadering van de Algemene Raadscommissie

D.d.: 12 oktober 2023

Zaaknummer: 2213927

Locatie: Raadhuis

Raads- en commissieleden:

De heer **Van Beek (Voor Winterswijk)**
De heer **Stemerdink (Voor Winterswijk)**
De heer **Stammers (Voor Winterswijk)**
Mevrouw **van der Gaag (Voor Winterswijk)**
De heer **Van Eck (PvdA)**
Mevrouw **Ten Dolle (D66)**
Mevrouw **Schut (D66)**
De heer **Kolkman (D66)**
De heer **Lammers (PvdA)**
De heer **van Eck (PvdA)**
De heer **Kortschot (PvdA)**
De heer **Van Nijkerken (Morgen)**
De heer **ten Dolle (Morgen)**
De heer **Bollen (Morgen)**
De heer **Nijenhuis (Morgen)**
De heer **Pleiter (Winterswijks Belang)**
De heer **Jonker (Winterswijks Belang)**
Mevrouw **Oonk (Winterswijks Belang)**
De heer **Meinen (Winterswijks Belang)**
De heer **Sonderen (VVD)**
De heer **Morad (VVD)**
Mevrouw **Prinsen (CDA)**
Mevrouw **Van der Vinne (CDA)**
De heer **Van der Zwet (CDA)**

Agenda

1. Opening en mededelingen
2. Vaststelling agenda
3. Inventarisatie spreekrecht publiek
4. Vaststellen verslag vergadering algemene raadscommissie d.d. 14-09-2023
5. Afsprakenlijst algemene raadscommissie d.d. 14-09-2023
6. Bestuursagenda GGD Noord en Oost Gelderland 2023-2027
7. Regioarrangement Achterhoek
8. Volkshuisvestelijk afwegingskader woningbouw 2023-2026
9. Vaststelling bestemmingsplan Schoolweg 19
10. Rondvraag
11. Sluiting

Transcript:

1. Opening en mededelingen

De **voorzitter**: Goedenavond allemaal. Het is half acht dus wij willen graag beginnen. Jullie hebben allemaal gezien, we hebben op zich niet zo'n volle agenda, maar wel een agendapunt wat vrij lang duurt, waarschijnlijk, lang gaat duren. Goed, daarom is er ook veel publiek, maar ook veel deelnemers aan de vergadering daardoor. Vooral veel publiek natuurlijk voor het inspreken voor de begroting voor 2024-2027. Naast de insprekers voor de begroting hebben we nog vier andere agendapunten voor vanavond, dus we moeten aan het eind van het inspreken van de insprekers, moeten we even kijken hoe ver we zijn qua tijd en dat we dan ook even met elkaar bepalen hoe we verder gaan met de vergadering. Of we die andere agendapunten nog afmaken, of dat we een andere keer terugkomen, maar dat dan gaan we dan na agendapunt 3 met elkaar bespreken.

2. Vaststelling agenda

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar het volgende agendapunt en dat is het vaststellen van de agenda. Kunnen wij deze agenda zo vaststellen? Dan gaan we dat doen.

3. Inventarisatie spreekrecht publiek

De **voorzitter**: Dan gaan we verder met het volgende agendapunt. Dat is het inventarisatie spreekrecht publiek. Er hebben zich 28 insprekers gemeld voor vanavond. Net zoals gebruik... Andere keren hebben we gewoon, of hebben we vijf minuten spreektijd per inspreker. Andere keren dan wilde ik ook nog wel eens soepel zijn dat ik denk mensen hebben hun verhaal niet helemaal af, laat men zijn verhaal even afmaken. Dat kan vanavond helaas niet, dus vanavond is het echt vijf minuten spreektijd en dan is het ook, dan houdt het op. Dus u krijgt na viereuhalf minuut, geef ik aan dat u op viereuhalf minuut zit en dan vraag ik u ook om tot een afronding te komen en als ik na vijf minuten het eind van een zin hoor dan verzoek ik u ook vriendelijk om dan te stoppen. Als u zegt, ja ik heb mijn verhaal niet afgerond, dat zou natuurlijk kunnen, maar dan kunt u altijd uw schriftelijke tekst delen met de, via de griffie, kunt u dan delen aan de commissie en misschien is het sowieso wel goed om die te delen met de commissie dat ze het ook nog eens een keer na kunnen lezen, dus dat kan altijd. Uw boodschap kunt u altijd kwijt bij de commissie. Raads- en commissieleden nemen uiteraard uw inbreng serieus, maar het kan natuurlijk ook zijn dat u gewoon een duidelijk verhaal hebt, laten we hopen dat u een duidelijk verhaal hebt en dat er geen aanvullende vragen gesteld worden. Het feit dat er geen aanvullende vragen gesteld worden, betekent niet dat zij uw boodschap voor kennisgeving aannemen dus er wordt wel degelijk... Ze nemen het gewoon mee in de overwegingen bij de begroting. Dan een verzoek aan de commissie. Wat ik net ook al zei misschien hebt u geen vragen, maar als u wel vragen hebt, probeer u te beperken tot echt dringende vragen en echt verduidelijkende vragen die u ook echt nodig hebt om een goede afweging te maken. Bij de volgorde van de insprekers is waar mogelijk geclusterd per onderwerp dus daarin zijn een aantal insprekers omgeruild en voor de rest is het gewoon op volgorde van aanmelding. We hebben een hele beleefde raadscommissie, de commissie die wil graag insprekers iedere keer bedanken en raads-/ commissieleden nemen daar ook de tijd voor, maar toch willen we ook deze keer... Zal ik namens de commissie op voorhand alle insprekers hartelijk bedanken voor hun bijdrage, zodat de commissieleden dat niet meer afzonderlijk hoeven te doen. Dus alvast heel hartelijk dank voor uw inbreng. Goed, als inspreker hebt u vijf minuten. Goed, de vergadering duurt langer dan vijf minuten. Als u zegt ik wil graag de hele vergadering bijwonen, bent u daar van harte welkom voor, maar als u zegt, ja ik wil graag tussendoor vertrekken, dan kan het ook. Dus u mag ook na uw eigen inspreken de vergadering verlaten. Dat is aan uzelf. Dus dan gaan we nu beginnen met de eerste insprekers en dat is mevrouw Nelly de Vries en zij spreekt namens Present Winterswijk. Samen met Natasja te Linde dus, namens Present Winterswijk. Aan jullie het woord.

Mevrouw **De Vries**: Dank u wel, voorzitter. Geachte gemeenteraadsleden. Graag vraag ik uw aandacht voor de positie van Present Winterswijk. Even kort, voor zover nog niet bekend, Present is een makelaar in vrijwilligerswerk en wij verbinden groepen vrijwilligers kortdurend aan mensen in de kwetsbare situatie van met name praktische hulp. Present Winterswijk is sinds 2017 actief in de gemeente Winterswijk. Sindsdien hebben wij ons ingezet om kwetsbare inwoners in hun woon- en leefsituatie achter de voordeur te ondersteunen met praktische hulp. Mensen die zelf geen netwerk hebben, weinig financiën en of een slechte gezondheid en die anders niet geholpen zouden worden. In de afgelopen jaren hebben we veel ontmoetingen georganiseerd tussen mensen die elkaar anders niet zo snel zouden zien. Ruim 1.700 vrijwilligers hebben zich bij meer dan 300 projecten ingezet voor een ander. Mensen die op dat moment hulp nodig hadden bij een praktische klus of behoefte aan een moment van aandacht. Meer dan 6.600 uur aan vrijwillige inzet. En hoewel vele burgers en hulpverleners, maar ook de politieke partijen, de beleidsmedewerkers en het college van B&W Present een warm hart toedragen, kunnen wij onze werkzaamheden zonder financiële steun van de gemeente in de toekomst niet voortzetten. Zeker nu wij geconfronteerd worden met een loonstijging van maar liefst 15 procent. Present wil niet alleen leunen op de subsidie vanuit de gemeente, maar heeft een breed financieringsmodel. Er zijn financiële afspraken gemaakt met belanghebbende partijen, zoals de woningcorporatie, de kerken, het bedrijfsleven, serviceclubs en het onderwijs. En tevens benutten wij de mogelijkheden van relevante landelijke of regionale fondsen. In totaal zijn zij goed voor twee derde van onze begroting, te weten 40.000 euro, dus eigenlijk breng brengen wij 40.000 euro privaat geld mee in het sociaal domein ten gunste van de inwoners van Winterswijk. Wij ontvingen de afgelopen twee jaar een bijdrage van de gemeente van ruim 20.000 euro. Deze bijdrage wordt nu gehalveerd. Dit brengt Present in financiële problemen. Wij vragen van de gemeente een derde van onze begroting. Als een soort landelijke vuistregel die ook door de meeste, andere

Achterhoekse gemeentes, waar Present werkzaam is, gehonoreerd wordt. En waarom? Present werkt met vrijwilligers, is een aanvulling en of ondersteuning op de professionele zorg en geeft cliënten een zetje in de goede richting. Present draagt actief bij aan een armoede vrij Winterswijk. Door de preventieve activiteiten en projecten van Present worden andere en grotere uitgaven voorkomen, bijvoorbeeld het voorkomen van huisuitzettingen. Van elke euro die door de gemeente wordt gesubsidieerd, geeft Present het vijfvoudige aan maatschappelijke opbrengst terug. De eerder verleende bijdrage van ruim 20.000 euro is een essentiële basis om de werkzaamheden van Present Winterswijk op een goede manier voort te kunnen zetten. Dus de financiële ondersteuning van de gemeente Winterswijk is voor ons echt noodzakelijk. Geachte gemeenteraadsleden, de continuïteit van Present staat onder druk. Wij doen hiermee dringend een beroep op u om het voortbestaan van Present mede mogelijk te maken. En voor alle duidelijkheid voor 2024 en verder hebben wij jaarlijks ruim 20.000 euro plus inflatiecorrectie nodig om onze organisatie te bestendigen. Heel hartelijk dank voor uw aandacht

De **voorzitter**: Dank u wel. Een vraag aan de commissie, is er behoefte aan een verduidelijkende vraag? Dan hebt u een duidelijk verhaal gehouden. Dank u wel. Dan gaan we verder met de volgende inspreker. En dat is de heer Mick Veenstra en de heer Veenstra spreekt in namens de Winterswijkse sportverenigingen. En ook voor u: hebt u vijf minuten.

De heer **Veenstra**: Dank u wel. Ik ga mijn best doen om snel te praten. Geacht college B&W, leden van de raadscommissie en overige aanwezigen. Mijn naam is Mick Veenstra en namens alle sportverenigingen Winterswijk mag ik het woord tot u richten. Wij, onze sportverenigingen, hebben afgelopen week meermaals bij elkaar gezeten naar aanleiding van de mail die we ontvingen bij betrekking tot de voorgenomen bezuinigingen die ons al sportclub hard raken. Het gaat hier om de afbouw van de huurcompensatie. We willen onze grote zorg uiten over het voortbestaan van het verenigingsleven in Winterswijk, als ook de enorme impact die dat gaat hebben op de samenleving en de cohesie van ons dorp. Als vanzelfsprekend, begrijpen we het belang van het degelijk financieel beleid en de tering naar de nering. We hebben echter met stijgende verbazing kennisgenomen van het plan dat nu ter tafel ligt. De Achterhoek heeft een uitstekende basis voor gezond leven, nobelschap en een hecht verenigingsleven. Een mooie leefomgeving om in een grote affiniteit met sporten, bewegen en cultuur. Er liggen volop kansen om te zorgen dat iedereen in de Achterhoek, van jong tot oud, is voorbereid op een zelfredzame toekomst in een gezonde leefomgeving. Sport, bewegen en een gezonde leefstijl zijn daarvoor essentieel. Deze prachtige, maar waarachtige tekst is niet door ons verzonnen, maar komt rechtstreeks uit met veel tamtam gepresenteerde Beweeg- en Sportakkoord 2020-2030. Daarin wordt het heel duidelijk aangegeven hoe belangrijk sport is om een duurzame toekomst te garanderen voor de Achterhoek. Het Sportakkoord rept over inclusie en het belang van de bereikbaarheid van sporten voor iedereen. Met het eenzijdige afschaffen van de huurcompensatie legt de gemeente, toch een van de belangrijkste stakeholders, een bom onder dit akkoord. Gisteren stond er in de Gelderlander een artikel over het volgende vehikel dat is opgetuigd om mensen gezond te houden en de zorgkosten in de toekomst behapbaar te kunnen houden. Achterhoekse gemeenten hebben een Gezond en Actief Leven Akkoord ontwikkeld, waarin een keur aan plannen wordt gepresenteerd om de gezondheid van inwoners een boost te geven. In datzelfde artikel wordt het regiobeeld aangehaald, in dat regiobeeld, dat in opdracht van gemeentes en verzekeraar Menzis is opgesteld, komen een aantal zorgwekkende punten naar voren. Het gaat er met name over de zogenaamde demografische druk. Het percentage werkenden ten opzichte van niet-werkenden, dat ligt in 2040 al bijna onder tien procent. Er zijn dan dus meer niet-werkenden, dan werkenden in de regio. Er blijken meer zorgpunten uit het regiobeeld. Bijvoorbeeld rondom mentale gezondheid. In 2019 ervoeren 26 procent van jongvolwassenen, in de Achterhoek, psychische klachten. Dit is toegenomen tot maar liefst 53 procent in 2022. Tenslotte blijkt dat er in de Achterhoek relatief meer mensen kampen met overgewicht dan gemiddeld in Nederland. Juist deze mensen hebben een groter risico om gezondheidsklachten te krijgen en dus is het een kwestie van meer in beweging komen en daar willen gemeentes graag bij helpen door eventuele drempels naar sportscholen en sportclubs te verlagen of weg te nemen. Allemaal prachtige woorden en een nobel streven, maar in onze ogen totaal onverenigbaar met de voorgenomen bezuiniging op sport die er tot nu toe op de stapel staan. Als de compensatie op de huur de komende jaren staffelgewijs wordt teruggebracht naar nul, betekent dat op zeer korte termijn de doodsteek voor een groot aantal sportclubs. De inkomsten die wegvallen, zullen moeten worden gecompenseerd door een verhoging van de contributie, in sommige gevallen zelfs met een paar honderd procent. Zo'n verdubbeling of verdrievoudiging van lidmaatschapsgelden werpt een enorme drempel op voor mensen om te gaan sporten. Onze leden zullen en masse opzeggen en het werven van nieuwe leden wordt een illusie. De

sport waarvan men zo hoog opgeeft en die zo belangrijk is met oog op de gezondheid van onze inwoners wordt daarmee een laagdrempelige basisbehoefte en is geen onbetaalde luxe. De contradictie is zelfs nog groter. Een van de redenen waarom er bezuinigd moet worden schuilt juist in het feit dat zorgkosten de pan uitrijzen. En wat wil men doen? Juist daarop korten wat mensen gezond houdt, sport en bewegen. Wij zijn bang dat dit uiteindelijk als een boemerang terugkomt en dat er als gevolg van het afbouwen van de compensatiehuur, steeds minder mensen gaan sporten, met alle gevolgen van dien. En dan hebben we het niet alleen over de grote, negatieve invloed op de gezondheid van onze inwoners. Onze sportclubs zijn namelijk meer dan alleen een locatie om te bewegen. De zorg van saamhorigheid en cohesie tot in de haarvaten van ons dorp. We zijn in de weekenden soms veredelde kinderopvang en zorgen voor een veilige plek waar kinderen samen leren spelen en sporten. Waar verantwoordelijkheid wordt genomen door talloze vrijwilligers om jongeren normen en waarden bij te brengen, waar mensen teamgeest ontwikkelen en met elkaar een leuke tijd hebben. We zijn essentieel voor het verlagen van de demografische druk. Wij houden jongeren in Winterswijk met onze voorzieningen. Deze essentiële, sociale interactie staat op het spel. Ik citeer graag wethouder te Lindert uit Aalten die zegt: "en dan hebben we geluk met de Achterhoek, hier is het verenigingsleven nog heel sterk, in de sociale samenhang nog belangrijk, we helpen elkaar als het nodig is". Precies dat wil ik van u vragen. Ik vraag met klem, namens alle sportclubs in onze Winterswijkse samenleving om ons nu te helpen. Zijn niet de bijl aan de wortel van een gezonde, sociale samenleving met een bloeiend verenigingsleven. Al ...

De **voorzitter**: Mijnheer Veenstra, u bent op viereneenhalve minuut.

De heer **Veenstra**: Ik ben bijna klaar.

De **voorzitter**: Een verzoek tot een afronding.

De heer **Veenstra**: Haal deze bezuiniging van tafel en help ons Winterswijk gezond te houden, help ons sporten en bewegen laagdrempelig te houden, help ons onze jongeren hier te houden en niet weg te jagen, omdat er geen sportvoorzieningen meer zijn. Uiteraard zijn wij als werkgroep sport, ten alle tijden bereid mee te denken en gaan we graag met om tafel om andere opties te bespreken. Ik dank u voor uw aandacht en wens u veel wijsheid.

De **voorzitter**: Dank u wel. U had drie seconden over, dus fantastisch getimed. Zijn er vragen vanuit de commissie voor ... Mevrouw Ten Dolle.

Mevrouw **Ten Dolle (D66)**: Dank u wel, voorzitter. Ik heb een vraag. U benoemde met het voorstel wat er nu ligt, kan dat een doodsteek zijn voor een aantal sportclubs. Kunt u daar misschien een aantal voorbeelden van noemen van sportclubs waar ik dan aan moet denken?

De heer **Veenstra**: Verschillend. Het kan 't Pluumke zijn, het zijn ook de tennis... Kunnen verschillende verenigingen zijn die er veel moeite mee hebben, het zijn vooral de kleinere verenigingen, vooral de binnensportvereniging, die daar nog het grootst door geraakt worden. En sommigen die geven aan jaar drie al niet te halen en de vereniging moeten op te heffen.

De **voorzitter**: Mevrouw Prins had ook een vraag.

Mevrouw **Prins**: Dank u wel. De kans natuurlijk dat zo'n verhoging, korting, dat het dus leidt tot een verhoging van de contributie. Kunt u een enige indicatie geven waar we dan aan moeten denken? Een verdubbeling klinkt heel veel, maar als je bij wijze van, ik snap dat het niet zo is, van 20 naar 40 euro gaat dan per jaar, dan valt het nog wel mee, maar in welke orde van grootte moeten we denken en heeft u ook een beeld bij wat het hier is in relatie tot de regio?

De heer **Veenstra**: Tot de regio weet ik zo niet. Ik weet wel dat het verschilt per vereniging, wat ook vaak verschilt tot hoe groot de vereniging is en wat hun bondsbijdrage is. Sommige verenigingen die kunnen van 50 euro naar bijna 200 euro gaan. Moeten van 50 euro bijna naar 200 euro gaan om het betaalbaar te houden. Om nog even terug te komen op 't Pluumke, die zal per lid 370 euro per lid per jaar meer moeten gaan vragen om überhaupt de huur te kunnen blijven betalen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik zie geen vragen meer vanuit de commissie. Dan wil ik u ook bedanken voor uw inspraak. En dan gaan we verder met de heer Rick van der Burg namens Stichting Zwembaden Winterswijk.

De heer **Van der Burg**: Geachte leden van de raad. Mijn naam is Rick van der Burg. Ik sta hier in mijn hoedanigheid als van bestuurslid van de Stichting Zwembaden, hierna genoemd Zwembad Jaspers. De reden dat wij gebruikmaken van het recht op inspreken, is gelegen in het feit dat het college in eerste instantie had aangegeven dat door de gemeente te verstrekken exploitatiesubsidie voor het jaar 2024 niet geïndexeerd zou worden. Gelukkig is gisteren het bericht naar buiten gekomen dat door het Rijk is aangegeven dat gemeente Winterswijk een hogere vergoeding zou ontvangen voor loon- en prijsstijgingen, waardoor de non-indexatie is komen te vervallen en de gesubsidieerde instellingen voor het jaar 2024 een index percentage van 4,6 mogen hanteren. Indexering is één onderdeel van de subsidieaanvraag. Waar wij echter al jaren tegenaan lopen, is de werkwijze bij de aanvraag voor de subsidie. Volgens de verordening dient de aanvraag voor de subsidie uiterlijk 31 mei van het jaar voorafgaande aan subsidiërende kalenderjaar binnen te zijn bij de gemeente. Door deze eis loop je als bestuur vaak aan tegen posten welke pas in de tweede helft van het kalenderjaar worden vastgesteld zoals de resultaten van cao-onderhandelingen, percentages pensioenpremies, werkgeverspremies en dergelijken. Aangezien de loonkosten de grootste post is van onze exploitatie komt het vaak voor dat de begroting op dat punt al direct herzien zou moeten worden. Indexering is hier wel een middel, maar vaak blijkt dit middel onvoldoende te zijn. Wellicht dat er in de verordening hiervoor nog een clause kan worden opgenomen. Uiteraard zijn wij content met het feit dat de subsidies in het jaar 2024 geïndexeerd kunnen worden. In 2022 en 2023 is Zwembad Jaspers geconfronteerd met onder andere hoge kosten voor energie als gevolg van de oorlog in Oekraïne. Als voorbeeld, in 2021 waren de kosten voor gas, elektra en water 102.000 euro. In 2022 was dit bedrag gestegen naar bijna 156.000, waarbij wij nog profijt hebben gehad van het feit dat wij tijdig in 2021 op de energiemarkt hebben kunnen inkopen, waardoor de prijsstijgingen relatief beperkt waren. De grilligheid van de energiemarkt is voor een grootgebruiker, zoals een zwembad is, heel moeilijk in te schatten. Als bestuur zijn wij van mening dat Zwembad Jaspers een basisvoorziening is voor de gemeenschap in Winterswijk. We hebben geen subtropisch zwemparadijs, maar een sportvoorziening, een gezinsbad waar zwemlessen aan honderden kinderen per jaar wordt gegeven en waar de zwemclub hun thuisbasis heeft, waar de vereniging voor aangepaste sporten mensen met een beperking kan laten zwemmen. Waar de sociale dienst en diensten en andere hulpinstellingen de kosten voor mensen die zelf de kosten van zwemles niet kunnen betalen, dragen, maar ook een bad waar een eigen keuze gemaakt kan worden om mee te doen aan allerlei doelgroepen. Het aanbieden van zwemlessen is essentieel voor de bedrijfsvoering. Het is de grootste inkomensbron voor het zwembad, afgezien uiteraard bijna, van de subsidiebijdrage door de gemeente. Maar belangrijker is dat wij onze bijdrage kunnen leveren aan het verminderen voor het gevaar op verdrinking en daardoor de veiligheid van kinderen bevorderen. Hoe wij het altijd jammer hebben gevonden dat het schoolzwemmen is afgeschaft, vinden wij het een goede zaak dat sommige scholen ter vervanging van het schoolzwemmen dit zelf als natte gym zijn gaan beschouwen en nu voor eigen rekening zelf bij ons huren. Maar Zwembad Jaspers heeft ook te maken met het feit dat het bad in 2023 25 jaar oud is. Dit betekent dat ook technische systemen 25 jaar oud zijn waar vooral de technische, maar tevens ook de economische levensduur van bepaalde onderdelen is bereikt en dat met het nodige kunst- en vliegwerk het bad nog kan voldoen aan de geldende regelgeving. Om hier inzicht in te geven heeft de gemeente reeds een tweetal adviesbureaus, te weten Antea Group en Treem, opdracht gegeven welke aanpassingen en vervanging nodig zijn aan, om aan de huidige wettelijke vereisten te voldoen. Beide adviesbureaus komen tot het oordeel dat de staat van onderhoud van het zwembad zodanig is dat men dit niet verwacht had dat het al 25 jaar bestaat. Sorry. Maar er moet wel gerenoveerd worden om het bad door de periodieke keuringen, welke door de provincies worden uitgevoerd, heen te helpen. Als voorbeeld is te noemen dat we tegelwerk, vooral in de zwemzaal, douches en kleedruimte gevaarlijk glad zijn. In plaats van een stroeve ondergrond. De kosten voor de revitalisering van het zwembad zijn niet meer aan te merken als jaarlijkse exploitatiekosten, maar als investeringen, zodat deze kosten door middel van afschrijvingen ten laste van de exploitatie moeten worden gebracht. Enerzijds zal dit zorgen voor een hogere afschrijvingspost dan op dit moment in de jaarrekening, maar anderzijds zal er een positief resultaat behaald kunnen worden op bijvoorbeeld de grote post huisvestingskosten die daar, daar bij de revitalisering gebruik zou kunnen worden gemaakt van de modernste technieken op ieder vlak, waarbij de energielasten aanzienlijk zullen kunnen dalen.

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Burg, u bent op viereneenhalve minuut, u maakt hele lange zinnen dus ruim viereneenhalve minuut al.

De heer **Van der Burg**: Oké, ik ben ... Twee stukjes. Verder willen wij aangeven dat we hopen dat onze stakeholders, zoals de WWV, VASA, Reumapatiëntenvereniging, et cetera, niet getroffen zullen worden door bezuinigingen op hun subsidies. Daar het voor deze afnemers niet mogelijk is badwater te huren tegen dezelfde prijs als bijvoorbeeld de huur van de gemeentelijke sportzaal.

De **voorzitter**: Wilt u afronden, mijnheer Van der Burg?

De heer **Van der Burg**: Ja, ik kan het ... Ik heb de tekst ingeleverd. Als bestuur van het Zwembad Jaspers hopen wij dan ook dat u de belangen van alle gebruikers van het zwembad zult meewegen in nog te nemen beslissingen. Als gemeente kunt u op ons rekenen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Kijk ik naar de commissie. Zijn daar vragen vanuit de commissie? Mevrouw Prinsen.

Mevrouw **Prinsen (CDA)**: Kunt u aangeven hoeveel unieke gebruikers het zwembad per jaar heeft?

De heer **Van der Burg**: Hoeveel gebruikers? Over de 100.000 en dat is dan het totaal. Het is natuurlijk in coronatijd is het een heel aantal minder ... Heel stuk minder geworden, maar we klimmen weer omhoog en we zitten dit jaar ook alweer boven de 100.000.

De **voorzitter**: Mevrouw Ten Dolle.

Mevrouw **Ten Dolle (D66)**: Dank u wel, voorzitter. Ik hoor u aan het begin van uw betoog zeggen over de indexatie op de subsidie dat dat nu toch wordt doorgevoerd. Bent u ervan op de hoogte dat het nog geen voldongen feit is?

De heer **Van der Burg**: Ik dacht dit ik dat ook heb ... Kijk, het plan was om de subsidies, de jaarlijkse subsidies, niet te indexeren en gisteren heb ik aangegeven, hebben wij vernomen dat het met 4,6 procent door de bijdrage voor de grotere bijdrage van het rijk, dat die indexering 4,6 procent zou worden.

De **voorzitter**: Dan kijk ik mevrouw Ten Dolle ... Hebt u die vraag echt nodig voor uw afweging voor de begroting?

Mevrouw **Ten Dolle (D66)**: Ja.

De **voorzitter**: Dan is het aan u.

Mevrouw **Ten Dolle (D66)**: Bent u ervan op de hoogte dat dat dus nog niet definitief besloten is?

De heer **Van der Burg**: Dat weet ik. Ja, zeker. Ik bedoel er staat in dat het dat het natuurlijk nog een besluit moet worden, maar in ieder geval de min is een beetje in de plus aangegeven dat het zou kunnen.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Van der Burg. Dan gaan we verder met de volgende inspreker en dat is de heer Hendrik-Jan Mensink, namens de Vereniging Verblijfsrecreatie Winterswijk.

De heer **Mensink**: Dan zal ik mijn eerste zin ... Dat scheelt mij weer wat tijd. Goedenavond. Geachte leden van de raad, geacht college, geachte voorzitter. Namens de Vereniging Verblijfsrecreatie Winterswijk toch even, richt ik mij tot u. Aan u, als raad, stelt het college een begroting voor. Een begroting met verstrekkende gevolgen. Een begroting opgesteld vanuit de wetenschap van grote tekorten die moeten worden gedekt. Verrassende uitkomsten van de financiële doorkijk naar de komende jaren maken het dat het college zich geroepen voelt om stevig in te grijpen. Zegt dit iets over de veel te rooskleurige vooruitzichten, zoals die vorig jaar de pers opsierde of is de plank misgeslagen waardoor nu bijzonder beheer moet optreden? Toeristenbelasting is in de jaren '70 ingevoerd om gemeenten die extra kosten maken door het huisvesten van toeristen, extra financiële middelen te geven. Bezoekers die overnachten in de gemeente dragen hierdoor bij aan de voorzieningen waar zij gebruik van maken. In het collegevoorstel wordt een verhoging van de toeristenbelasting van in totaal 66 procent als haalbaar geacht. Als sector hebben wij u, de politieke partijen en ook de wethouder, aangegeven dat wij een aanpassing van de toeristenbelasting denkbaar achten voor 2024 en

waarover wij met elkaar, zoals we dat jaar deden, consensus en draagvlak zouden kunnen vinden. Met elkaar in gesprek zeg ik nogmaals, zoals we dat gewend zijn. Juist nu we met elkaar werken aan een langjarige toekomstvisie voor de recreatie in Winterswijk heeft de wethouder verzuimd met ons de extreme verhoging te bespreken en komt de aanpassing als donderslag bij heldere hemel. De sector krijgt te maken met een kostenstijging van ruim een half miljoen euro. De voorgestelde verhoging van, ik zeg het nog maar eens, een half miljoen euro, is absurdistisch veel. We plaatsen ons ver boven het regionaal gemiddelde, prijzen ons uit de markt en het neemt investeringsruimte weg bij de sector. Daarbij is de invulling van de verhoging principieel onjuist. De toeristenbelasting is niet ingevoerd om gaten te dichten. Juist in tijden als deze moeten we schouder aan schouder staan en in overleg zijn, communiceren met elkaar en zoeken in constructieve houding naar oplossingen die wij als sector kunnen bijdragen aan uiteindelijk uw probleem. Kom als overheid je afspraken na en indien dat niet blijkt te kunnen, duik dan niet onder, maar kom bij elkaar. Wij vinden het van groot belang om onze toekomstvisie en de uitvoeringsagenda door te zetten, maar dat kan alleen als we naast elkaar blijven staan. Juist in de tijd dat we met elkaar een visie opstellen en op basis van deze uitkomsten lijnen uitzetten in gezamenlijkheid komt de volstrekt onaangekondigde, voorgenomen verhoging als ongepast en ondoordacht. Wij kunnen ons verplaatsen in de oplossingsrichting die is gekozen voor het komende jaar. De verhoging voor 2025 dient werkelijk te worden heroverwogen, waartoe ik u ook oproep. De uitkomsten van de toekomstvisie dienen als basis van waaruit plannen, uitgaven en inkomsten worden begroot. Het besluit om een meer dan substantiële verhoging in 2025 door te voeren bovenop de verhoging van 2024 en dat zonder overleg, dan kunnen wij niet anders concluderen dat we als gesprekspartner, zoals we dat waren, niet serieus worden genomen. De toeristenbelasting is technisch een algemene belasting, maar vanzelfsprekend is dit in de kern een inhoudelijke, dient een specifiek doel. De reclameheffing wordt teruggestort naar ondernemers ten behoeve van investering in het product. Waarom geldt dit in het voorstel niet voor de toeristenbelasting? Heeft het college advies ingewonnen inzake de verhoging? Wat is de basis voor de exceptionele verhoging? Is er gekeken naar de effecten? Is er gekeken naar alternatieven? Wij kunnen niet met de wethouder in gesprek door zijn eigen aftreden. Waarom ontbreekt de participatie met de stakeholders? Van harte hopen wij ... Sterker, we gaan ervan uit dat de nieuwe portefeuillehouder met ons het gesprek aangaat. Kom tot overleg en kom tot een te dragen verhoging en laat deze toevoegen in de investeringen die noodzakelijk zijn om op de lange termijn weer een gezonde begroting te presenteren. Kom tot een principieel, juist ingestoken heffing op onze sector. Wij maken ons zorgen over de gehele begroting, niet alleen over de belasting. U gaat bezuinigen op het unieke karakter van ons landschap en daarmee boeten we in op de aantrekkelijkheid. Juist nu is het van belang om met visie te investeren in de samenleving, in cultuur, in ruimte voor bedrijvigheid en met oog voor eenieder. Sla een piketpaal met een duidelijke en heldere lijn. Laten we zorgen dat er in gezamenlijkheid de eerste helft van 2024 wordt gekomen tot wel een breed gedragen voorstel voor 2025. Dank voor uw aandacht.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Mensink. Dan kijk ik de commissie ... De heer Sonderen heeft een vraag.

De heer **Sonderen (VVD)**: Dank u wel, voorzitter. Is er een bepaald type verblijfsrecreatie dat het meest gevaar loopt door die tweede verhoging?

De heer **Mensink**: Wij hebben aangegeven dat wij graag in gesprek willen met de wethouder om te kijken naar de diverse onderdelen van onze bedrijfstak. De een wordt harder geraakt dan de ander, de toeristenbelasting is ook divers opgesteld binnen de takken en wij komen graag in gesprek, hebben we ook aangegeven bij alle politieke partijen, om te komen naar een meer individueel en dan niet per bedrijf, maar wel per bedrijfstak ingestoken belasting. Waarbij vooral de coronaperiode voor groepsaccommodatie bijvoorbeeld er keihard heeft ingehakt veel meer dan bijvoorbeeld voor kampeerbedrijven waar de zomer wel een goed seizoen heeft opgeleverd, maar bijvoorbeeld de groepsaccommodaties hebben keiharde jaren achter zich. Die zijn daarin door de gemeente, hebben wij ook aan u als politiek meegegeven, enorm geholpen door de gemeente. Wij hebben via de landelijke overheid, maar zeker ook via de lokale politiek zijn wij met zijn allen in de benen gehouden. Wij hebben daarom ook aangegeven dat wij voor 2024 een verhoging realistisch en denkbaar vinden. Alleen we zitten ons nu ver boven de markt te prijzen door een verhoging van 80 cent in twee stappen, waarbij we ons vooral in ons gebied verkeerd neerzetten. In Groenlo is de toeristenbelasting 1,39 in Aalten is die 1,35 en wij zitten op 2 euro straks. Ik denk dat we daar echt met elkaar over in gesprek moeten gaan en dat is eigenlijk het belangrijkste doel van mijn boodschap. Laten we met elkaar in gesprek gaan, vooral voor 2025. 2024 snap ik dat u als raad, u heeft een hell of a job, het

collega ook, met alle respect daarvoor, want ga er maar eens aan staan, maar voor 2025 roep ik u echt op om met elkaar weer in gesprek te gaan.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mevrouw Schut heeft nog een vraag.

Mevrouw **Schut (D66)**: Dank u wel, voorzitter. U had het over in gesprek gaan met de gemeente over het verhogen van de subsidie en dat de gemeente daarin verzuimt. Wat bedoelt u met verzuimt?

De heer **Mensink**: De subsidie ... Die vraag begrijp ik niet helemaal goed. Wij hebben ... Voor de belasting bedoelt u?

Mevrouw **Schut (D66)**: De verhoging excuus.

De heer **Mensink**: Wij hebben ... We zouden graag subsidie ontvangen overigens, maar daar is geen ruimte voor in deze begroting. Nee, de belasting wij hebben wij ... De afgelopen tien jaren zijn wij met de gemeente in gesprek geweest om belasting ook ver vóór het betreffende jaar vast te stellen. Er zijn al veel mensen, die hebben voor 2024 een vakantie geboekt en nu moeten wij alsnog de toeristenbelasting gaan verhogen, dan wel komt die verzwaring op onze verlies en winst. We willen graag langjarige afspraken maken die, waar we ook met de wethouder over in gesprek waren voor 2024. Dat kon helaas niet nagekomen worden en het gesprek heeft in de zomer niet meer plaatsgevonden over het jaar 2024, terwijl voor onze sector het jaar '24 allang begonnen is.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan kijk ik de kring rond. Ik zie geen vraag meer.

De heer **Mensink**: Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Mensink.

De heer **Mensink**: Ik wens u succes vanavond.

De **voorzitter**: Dan gaan we verder met de vijfde inspreker en dat is de heer Kruijsen namens basisschool 't Kempken.

De heer **Kruijsen**: Hartstikke goed. Nou kijk staat er al op. Hartstikke goed. Dank voor de uitnodiging van vanavond om in te kunnen spreken en wat komen vertellen over 't Kempken en het gevolg van het uitstel van het IHP. Als het goed is ... Dan gaat mijn microfoon uit. Hoe ik naar de volgende sheet kom. Kijk, die mag even door. Zoals iedereen weet hebben we, worden we geleid en wordt de gemeente Winterswijk geleid door wat de Nederlandse overheid naar ons oplegt en welke uitdaging daar wordt gesteld. Dat wordt doorvertaald naar de gemeente Winterswijk. Dat is het volgende klikje. Dat vertaalt zich uiteraard weer naar de gemeenschap Meddo om te kijken wat voor een uitdaging hebben we daar liggen? En dat vertaalt zich uiteindelijk naar het kind, want onze kinderen van onze school, daar staan wij voor en dat is uiteindelijk de basis. Goed onderwijs zal zorgen dat die ook weer terugwerkt naar de gemeenschap, naar de gemeente en naar de Nederlandse overheid. Als we gaan kijken wat we hebben gedaan. De uitgangpunten van 't Kempken in het IHP zijn nu natuurlijk bekend, maar die wil ik even kort herhalen. De toekomstbestendige huisvesting voor meer dan 25 jaar. Dus het moet een pand zijn waar we met zijn allen mee vooruit kunnen. Het moet passend zijn bij de onderwijs en de visie van 't Kempken en van de leerkrachten en het moet passen in de ambitie van de dorpsvisie van het Meddo waar we mee samen hebben gewerkt. Welke uitdaging hebben we met elkaar? Het binnenklimaat van het huidige gebouw is verre van ideaal. Kinderen zitten midden in de winter met open deuren, open ramen te werken. Het binnenklimaat voldoet niet aan waar we met elkaar voorstaan en wat ook niet bijdraagt aan het, aan het leerklimaat. Welbevinden van kinderen en leraren is een belangrijk onderdeel. We hebben samen iedereen, ook de gemeente, een gemeenschappelijke duurzaamheidsambitie. Het gebouw is van 1980 en is verre van een duurzaam pand. En het is de uitdaging van de gemeente Winterswijk, die wij heel goed begrijpen, de financiële ruimte die nodig is om dit te kunnen realiseren. Wat hebben we gedaan als Kempken? We hebben onze onderwijsvisie vertaald naar een geweldig huisvestingsconcept. Op verzoek van de gemeente Winterswijk zijn we daarmee aan de slag gegaan met de stakeholders, de projectleider, hebben we daar een heel mooi plan neergelegd. We zijn op zoek gegaan naar inclusie binnen Meddo in samenwerking met het AMB om te kijken wat kunnen we als school nog verder versterken? Hoe kunnen we onze positie als school nog inclusiever maken? Welke partijen in Meddo, welke partijen

buiten Meddo kunnen gebruikmaken van onze diensten van het gebouw? En het huisvestingsconcept is voor de zomer aangeboden aan de projectleider van de gemeente, dus inzichtelijk. Willen we ook graag nog een keer nader toelichten. Wat zijn nou de gevolgen? En dat vinden we hard en is onduidelijk waarom het IHP wordt uitgesteld. Het onderwijskundig klimaat komt nog verder onder druk te staan. Dit is niet wat we willen. Een pand, het is aangetoond in de studies, wordt onderschreven door de PO raad, dat welbevinden van de leerkrachten en de leerlingen echt staat voor een klimaat wat passend is bij het onderwijs. Er wordt geen recht gedaan aan de duurzaam attributie van de gemeente en er wordt niet voldaan aan de ventilatienormen die met name door corona verder naar boven zijn gekomen. Waar staan wij voor? Wij staan voor de kinderen van Meddo en de kinderen uit omstreken. En wat hebben wij hiervoor nodig? We hebben hiervoor nodig een sterk onderwijsteam en laten we dat nou perfect op orde hebben. Met grote trots staan elke dag de leerkrachten in Meddo voor een school voor kinderen die echt ... Daar ben ik als bestuurder heel trots op en de leerkrachten zijn er zelf ook heel trots op, daar ben ik van overtuigd. Ze zitten allemaal te kijken of in de zaal hiernaast, maar wat we niet hebben, is een toekomstbestendig schoolgebouw. Het is te oud, niet duurzaam en voldoet niet aan de onderwijsvisie. Het verzoek aan u om het belang van de kinderen voorop te zetten. Uitstel van het IHP na 2027 is geen optie in onze ogen. We kunnen niet langer wachten. Het gebouw is te oud en we kunnen niet meer het onderwijs leveren wat we moeten leveren. Dit komt echt onder druk te staan. Onze koers is 2025. Wij staan ervoor, wij gaan ervoor en we willen graag samen met de gemeente verder over in gesprek en ons plan, wat we hebben liggen, graag toelichten aan u in een persoonlijk gesprek, want daar is hier vanavond de tijd te kort voor. Ik hoop dat u dit belang voorop wil zetten en durft te zetten, om door te pakken en te gaan voor een goede school in Meddo. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Kruijsen. Dan kijk ik de kring rond. Mevrouw Van der Vinne.

Mevrouw **Van der Vinne (CDA)**: Goedenavond. Een vraag. Is de ventilatie, is die nog te optimaliseren zonder enorme verbouwingen?

De heer **Kruijsen**: Nee.

Mevrouw **Van der Vinne (CDA)**: Duidelijk.

De **voorzitter**: De heer van Beek.

De heer **Van Beek (Voor Winterswijk)**: Dank u wel, voorzitter. Ik kijk even naar het tijdsplan. We weten natuurlijk dat school Woold en aan die kant school Woold Miste, Kotten natuurlijk al eigenlijk al in een stroomversnelling zitten en dat is van begin af aan van IHP van het opstellen van het IHP bekend. Is er met u een tijdsplan afgesproken over uw plannen ...

De heer **Kruijsen**: Wij zouden in... Voor zover ons dat voorgeschoteld is en wat wij ook altijd met de projectleider besproken hebben is dat in het eerste fase en dat is in de fase tot en met, tot 2027 ook vanuit de het IHP en de scan die wij gehad hebben op de staat van het pand, is dat echt behoefte dat het in die fase één wordt uitgevoerd.

De **voorzitter**: De heer Van Beek.

De heer **Van Beek (Voor Winterswijk)**: En is het u bekend dat dat eigenlijk de planvorming eigenlijk wel doorloopt, maar het feitelijke schop in de grond moment enkel opschuift?

De heer **Kruijsen**: Feitelijk een enkel ... Ik snap wat u zegt, maar daar ben ik het niet mee eens. Want als we in 2027 nog een keer met elkaar om tafel moeten gaan en hoe het er dan uitziet en wat er dan moet komen, zitten we pas met de schop in de grond in 2028 of verder en dat duurt echt te lang.

De **voorzitter**: Zijn er nog meer vragen vanuit de commissie? Kijken. Mevrouw Ten Dolle.

Mevrouw **Ten Dolle (D66)**: Dank u wel, voorzitter. Ik hoorde u zeggen, we kunnen het onderwijs niet meer leveren wat we moeten leveren. Waar leveren jullie nu op in? En aansluitend is daar de vraag van mij, u geeft ook aan de staat van het pand en alle gevolgen. Is het zo dat als onderwijsinspectie bij u komt dat ook een risico aanzit of het pand open mag blijven of niet?

De heer **Kruijsen**: Het is niet zo dat het pand niet open zou blijven. Dan ga ik even op de stoel van de directrice zitten, die informatie heeft zij beter dan mij. Zij is niet hier aanwe... Zij is wel aanwezig, maar niet hier in de zaal. Ik denk dat het ... Het zijn twee vragen die u stelt. Het is lastig om in een paar minuten uit te leggen. De onderwijsvisie die nu is in de inclusie van passend onderwijs in de vorm van hoe onderwijs nu gegeven wordt, ten opzichte van vroeger, waar klassikaal les wordt gegeven, is het pand totaal niet passend, want ze zitten allemaal in hokjes, zijn geen open ruimtes, je kunt niet het onderwijs geven wat je wilt geven, wat bijdraagt aan beter onderwijs. Of het pand morgen in elkaar zakt, nee, daar durf ik ook eerlijk in te zijn, maar er zitten wel grote onderhoudsposten aan te komen en dingen die gewoon echt niet meer goed zijn. Het is volledig niet duurzaam en dat zie je aan een energieverbruik die sky high is. En vooral als je aan de ventilatienormen moet voldoen. Je zet de verwarming aan de ene kant open en je zet de deur aan de andere kant ook open, want anders begint er een apparaatje te piepen wat in de klas staat van je hebt niet voldoende ventilatie.

De **voorzitter**: Ik zie geen vraag meer. Dan dank ik u voor uw bijdrage en dan gaan we verder met de volgende spreker en dat is de heer Oonk en die spreekt in namens het marktbestuur. Sorry, ik sla er een over. De heer Lobeek is eerst. Excuses. Anders gaat het te snel. De heer Lobeek.

De heer **Lobeek**: Dank u wel voor de introductie. Mijn naam is Wim Lobeek en ik ben vicevoorzitter van de Vereniging Monumentenbelangen en ik wil graag inspreken over de voorgenomen bezuiniging in de begroting op de cultuurhistorie. De gemeente zegt in een programma punt 4 Bestuurlijk Winterswijk: wij werken in het belang van de inwoners en waarderen hun mening. Daarom sta ik ook hier. In het programma punt 2 Meedoen in Winterswijk zegt u: cultuur verrijkt en verbindt. Daarom sta ik ook hier, want in de voorgestelde begroting vind ik hier niets van terug. U stopt met de meeste activiteiten rondom cultuurhistorie. De voorgestelde bezuinigingen zijn voor 2024 70.000 en voor 2025, 2026 en 2027 ieder jaar 85.000 euro. Ook het, door de gemeenteraad gevraagde onderzoek naar historische paden gaat er niet komen. Vier keer 10.000 euro. Dit onderzoek was op verzoek van de gemeenteraad. De bezuinigingen die voorgesteld zijn, zijn ernstig voor het voortbestaan van veel erfgoedverenigingen. Hierin zijn juist heel veel vrijwilligers werkzaam en wij noemen ze altijd het cement van onze samenleving. Ons materiële en immateriële erfgoed van Winterswijk bepaalt in hoge mate wie we zijn en wat we geworden zijn. Als bestuurders ons erfgoed niet kennen, niet respecteren en niet koesteren, ontnemen ze haar burgers een deel van hun identiteit. De bedragen die de gemeente hier bezuinigt, zijn voor de begrotingen totaal niet groot, maar voor de getroffen sector wel heel groot. En ook wordt nog voorgesteld om het meest markante gebouw van Winterswijk, de kerktoren, te verkopen. Daar snappen we helemaal niets van. Ik verzoek u dan ook af te willen zien van de voorgestelde begrotingen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Lobeek. Dan kijk ik even de commissie rond. Mevrouw Prinsen.

Mevrouw **Prinsen (CDA)**: Ik hoorde u zeggen dat deze bezuiniging ook de dood in pot zijn voor een aantal erfgoedverenigingen kunt u dat toelichten?

De heer **Lobeek**: Nee, het is de totale bezuiniging die er voor cultuurhistorie staan. De bedragen heb ik u net genoemd en dat geldt voor de totale sector, niet per se voor de Vereniging Monumentenbelangen, want wij krijgen maar een heel klein bedrag, maar voor de totale sector zijn het de bedragen die ik noemde en die zijn natuurlijk verdeeld over allerlei erfgoedverenigingen en die zijn dan ook heel ernstig voor die verenigingen.

De **voorzitter**: Ik zie geen vraag meer bij de commissie. Dan dank ik u voor uw inbreng, mijnheer Lobeek. Dan gaan we nu naar de voorzitter van het marktbestuur en dat is de heer Oonk, die spreekt dus ook in namens het marktbestuur.

De heer **Oonk**: Dank u wel, voorzitter. Geachte raadsleden, andere aanwezigen. Mijn naam is Niek Oonk en ik sta hier als voorzitter van de marktvereniging. Het is met grote bezorgdheid en een zwaar gemoed dat ik vandaag voor u sta om de recente voorgenomen beslissing aan te kaarten, betreffende de verhoging van het marktgeld voor onze gewaardeerde marktkoopliden. Een verhoging van 40 procent is niet slechts een cijfer op papier, het is een zware last die wij als hardwerkende ondernemers met ons mee zouden moeten dragen. Onze marktkoopliden zijn de ruggengraat van onze lokale economie. Ze bieden niet alleen diverse producten en ambachten aan, maar creëren ook een gemeenschaps sfeer die we koesteren. Deze verhoging zou niet alleen onze financiële last vergroten, maar ook de diversiteit en het karakter van onze markt aantasten. Naast de zorgen die ik u

zojuist gedeeld heb over de verhoging van 40 procent van het marktgeld, wil ik benadrukken dat een dergelijke maatregel niet alleen financiële druk op onze marktkoopliden legt, maar ook een symbolische barrière opwerkt tegen de samenwerking die we tot nu toe hebben gekend. Onze markt is altijd een plek van samenkomst geweest waar ondernemerschap wordt gewaardeerd en waar samenwerking gedijt. Een verhoging van deze omvang communiceert echter een boodschap van desinteresse en onbegrip naar onze marktkoopliden toe. Het suggereert dat we niet bereid zijn om samen te werken aan oplossingen die voor zowel de gemeenschap als de ondernemers gunstig staat. Dit staat in bijna niet te beschrijven contrast met de coronaperiode waarin alles gedaan werd om ons ter wille te zijn. Gooi dit niet weg. Onze gouden driehoek - winkels, horeca en markt - hebben een unieke samenwerking. Elk onderdeel is belangrijk. Ook het overleg met de gemeente is altijd in goede harmonie geweest, maar op het cruciale moment krijgen wij van de wethouder slechts een mededeling. Ik heb een naar, vervelend bericht en er komt een verhoging van de marktgelden en op 12 oktober kunt u hierover inspreken. Heel raar en naar onze mening onvolwassen en wethouder onwaardig. We hadden juist in de gezamenlijkheid gekozen voor een gemeentelijke markt en niet de zelfstandigen. Het lijkt erop of we nu afgestraft worden met deze enorme verhoging en dat waar we altijd zo sterk in zijn, namelijk het gezamenlijke overleg, vergeten wordt. Laten we vooral niet vergeten dat achter elke stand een ondernemers staat die zijn of haar best doet om bij te dragen aan onze gemeenschap. Laten we, in plaats van hen te belasten met onredelijke financiële lasten, een constructief gesprek aangaan om gezamenlijk te werken aan een duurzaam beleid. We begrijpen dat er uitdagingen zijn en dat er financiële aspecten moeten worden overwogen, maar een verhoging van deze omvang is simpelweg onrechtvaardig en onhoudbaar. Het risico dat we lopen om onze marktkoopliden te verliezen met alle negatieve gevolgen voor onze lokale gemeenschap is te groot. De wethouder geeft aan dat de kosten en baten van de weekmarkt in evenwicht moeten zijn. Navraag over de kosten van bijvoorbeeld schoonmaak, wordt gezegd door de wethouder, die kan ik u niet geven en worden in de bulk meegenomen. Hoe is het dan mogelijk dat er überhaupt beleid gemaakt kan worden? Laten we samenwerken om een oplossing te vinden die recht doet aan zowel de financiële behoefte van onze gemeenschap als de levensvatbaarheid van onze marktkoopliden. Laten we streven naar een eerlijk en evenwichtig beleid dat de diversiteit en het welzijn van onze markt behoudt. Samenwerking, dat is de sleutel tot het behouden van het unieke karakter van onze markt. Laten we niet toestaan dat financiële overwegingen die samenwerking ondermijnen, laten we streven naar een beleid dat de belangen van zowel de gemeenschap als de marktkoopliden in evenwicht houdt. Wat zijn de daadwerkelijke kosten? Hoe kan hierop geacteerd worden door de marktkoopliden zelf? Wat is de daadwerkelijke disbalans? En dat gewoon in overleg alstublieft, zoals dat altijd is gebeurd. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Oonk. Dan kijk ik even de kring rond. De heer Van Beek.

De heer **Van Beek (Voor Winterswijk)**: Dank u wel, voorzitter. U zegt al in overleg is er misschien een hoop mogelijk. Wat voor richtingen denkt u dan aan om ... Heeft u ideeën?

De heer **Oonk**: Een idee is ... In de begroting wordt een flink bedrag aan nutsvoorzieningen meegenomen. Laten we daar eens helder naar kijken of, hoe we daarin kunnen acteren, hoe we die, dat bedrag kunnen verdelen.

De **voorzitter**: De heer Sonderen. Ik wil wel vragen om verduidelijkende vragen op de inbreng van de inspreker. De heer Sonderen.

De heer **Sonderen (VVD)**: Dank u wel voorzitter. Volgens mij kreeg ik het niet helemaal goed mee. Ik hoorde u kort aansnijden dat het college streeft naar de volledige kostendekkendheid van de markt. Hoorde ik u goed dat u niet inzichtelijk kan krijgen hoe die kosten van de markt precies opgebouwd zijn?

De heer **Oonk**: Dat klopt. Wij hebben gevraagd om inzage te krijgen in bijvoorbeeld bedragen wat het reinigen kost van het marktterrein en het opruimen. Dat wordt in een bulk meegenomen. In welke bulk? Zeg het maar. We zouden eens duidelijk willen hebben van, waar bestaat dat nou werkelijk uit? En waar kunnen wij aan bijdragen om dat bedrag omlaag te halen?

De **voorzitter**: Dan kijk ik naar de commissie. Geen vragen. Dank u wel, mijnheer Oonk, voor uw bijdrage. En gaan wij verder met de volgende inspreker en dat is mevrouw Stans-Van der Elst namens het College van Kerkrentmeesters van de Protestantse Gemeente Winterswijk.

Mevrouw **Stans-Van der Elst**: Geachte raadsleden, mijn naam is Anneke Stans en ik ben hier als voorzitter van het College van Kerkrentmeesters van de Protestantse Gemeente Winterswijk. Tot onze schrik kregen we vorige week de mededeling van het voornemen om de toren van de Jacobskerk te verkopen. Zoals u waarschijnlijk wel weet, dateert het verschil van eigenaar van de toren en de Jacobskerk uit de tijd van Napoleon. De overheid heeft destijds besloten dat alle torens eigendom van de burgerlijke gemeenten moesten zijn als verdediging tegen mogelijke vijanden. Deze konden vanaf de torens al van ver worden waargenomen, zodat men tijdig maatregelen kon nemen voor het behoud van de stad. De onderhoudsverplichtingen van de torens waren en zijn vanuit die tijd een verplichting voor de plaatselijke, burgerlijke overheid. Omdat de toren is gebouwd voor en tegen de ingang van de Jacobskerk, is toen wel geregeld dat de kerk voor altijd het recht zou hebben om via deze route de kerk te kunnen betreden, het zogenaamde recht van overpad, in een andere vorm. Bijna alle gebruiksroutes van de kerk lopen dan ook via die entree. Doorgang naar de kerk zelf voor de wekelijkse diensten, de entree naar de consistorie en dat is de ruimte voor de predikant en ambtsdragers om samen te komen voor de kerkdienst aanvang neemt. Een waardige doorgang voor de kist bij overlijdensdiensten, feestelijke doorgang bij een huwelijksdienst, een entree naar de keuken, de route naar de toiletten, de route naar de toren voor bezichtiging of om de nationale vlag te plaatsen. De luidklok die geluid wordt voor de kerkdienst, uitvaart of huwelijk. Toegang voor de burgerlijke gemeente naar de stroomkast, die zich in de Jacobskerk bevindt ten behoeve van de stroomvoorzieningen voor de warenmarkt. De toegang 's avonds voor de cantorij, die wekelijks in de kerk oefent. Toegang voor het bezoeken van de tentoonstellingen die worden georganiseerd door de Vrienden van de Jacobskerk, om extra mogelijkheden voor de Jacobskerk te realiseren. Voor de protestantse gemeente betekent de verkoop van de toren, die zo verweven is met het gebouw, een soort amputatie. Wij hopen dat van de verkoop zal worden afgezien. De opknopbeurt van de toren, met de gouden haan in top, betaald door de burgerij van Winterswijk, is toch niet gedaan ten behoeve van een koper van de toren? Wij hopen en verwachten dat dit voorstel zal worden ingetrokken of verworpen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan kijk ik weer naar de commissie of er vragen zijn vanuit de commissie. Ik zie geen vragen, dan dank ik u voor uw bijdrage voor vanavond. Dan gaan we verder met de volgende inspreker en dat is de heer Van den Berg, voorzitter van de Vrienden van de Jacobskerk.

De heer **Van den Berg**: Dank u wel, voorzitter. Geachte commissieleden, leden van de raad, geacht college en aanwezigen op de tribune. Hartelijk dank dat u mij, als voorzitter van de Stichting Vrienden van de Jacobskerk, de gelegenheid geeft in te spreken tijdens uw vergadering. De reden is de geplande verkoop van de toren van de Jacobskerk. Het is bij u allen ongetwijfeld bekend dat de Jacobskerk in Winterswijk behoort tot het oudst cultureel erfgoed. De pseudo basiliek is gebouwd eind vijftiende eeuw en de bouw van de huidige, laatgotische toren is voltooid in 1550 en herbergt een drietal historische klokken uit de zeventiende eeuw. Onze seculiere en autonome Stichting Vrienden van de Jacobskerk heeft ruim 40 vrijwilligers die ervoor zorgdragen dat van april tot met november de kerk geopend is voor bezoekers. Jaarlijks verwelkomen wij ongeveer 20.000 bezoekers uit binnen- en buitenland en geven wij velen de gelegenheid de toren te beklimmen. Bezoek aan de Jacobskerk en de toren behoort tot het brede culturele aanbod dat Winterswijk te bieden heeft. De gemeente heeft De Vrienden sinds 2005 het recht verleent de torenbeklimming te begeleiden en de gelden daarvan aan te wenden voor het behoud en het onderhoud van de Jacobskerk. De toren is door de eeuwen heen nauw verweven met de Jacobskerk en het is nauwelijks voorstelbaar dat die verbondenheid door slechts een kille bezuinigingsrekensom wordt losgelaten en daarmee mogelijk ook alle rechten die ons zijn verleend. De burgerlijke gemeente heeft een publieke zorgplicht ten aanzien van de toren en ik wil u graag meenemen naar de historische achtergrond daarvan en hiervoor moeten wij teruggaan naar de periode van de Bataafse Republiek. De wetgevende vergadering van de Bataafse Republiek legde op 1 mei 1798 in een artikel van de Staatsregeling vast dat, en nu volgt de letterlijke tekst: "de torens aan de kerkgebouwen gehecht, benevens de klokken met derzelver huizingen worden verklaard eigendommen te zijn en te blijven der burgerlijke gemeenten, staande te allen tijde onder derzelver beheering en onderhoud". Kort gezegd, in hedendaags Nederlands: de burgerlijke gemeente is bij wet eigenaar en zij blijft dat. De achtergrond van deze wet, dat zal u niet verbazen, was de publieke functie van de toren. Het plotselinge karakter van de bezuinigingsmaatregel, de kerktoren van de Jacobskerk af te stoten, werpt de vraag op of de weg die bewandeld is om te komen met dit voorstel zorgvuldig, ik herhaal, zorgvuldig is geweest. En verder, is er rekening gehouden met mogelijk derving van inkomsten van de toren beklimming voor De Vrienden? Nee. Daarover hebben wij geen signaal mogen ontvangen. Is het historisch besef aanwezig waarom de burgerlijke gemeente eigenaar is van de toren en in feite ook moet blijven? Nee. We hebben stellig de indruk dat daaraan voorbij is gegaan.

En stel, stel het onmogelijke, de toren eenmaal in nieuwe handen gekomen, raakt in verval en delen van cement en stenen vallen u om de oren. Is daaraan gedacht? Nee. Daarover wordt niet gerept in de toelichting van de begrotingsnota. Geachte leden van de raad, De Vrienden van de Jacobskerk hebben kennisgenomen van een noodzaak tot bezuinigen, maar vragen zich tegelijkertijd af in hoeverre zorgvuldigheid is betracht bij het formuleren van het voorstel de toren te verkopen en of de gemeente zich bewust is van de taak en de plicht de publieke functie van de toren te bewaken. Ik dank u voor uw aandacht.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Van den Berg. Dan kijk ik naar de commissie of er vragen zijn vanuit de commissie. Er zijn geen vragen. Uw verhaal was duidelijk. Dank u wel.

De heer **Van den Berg**: Dank u wel.

De **voorzitter**: Dan gaan we verder met de volgende spreker en dat is de heer Ruessink. De beiaardier van het carillon.

De heer **Ruessink**: Geachte leden van de raad, geacht college, geachte toehoorders hier en online. Mijn naam is Wim Ruessink, ik ben beiaardier van het carillon van de Jacobskerk en vanavond, als u goed luistert, luid ik de noodklok. In 1991 werd een stichting opgericht om geld in te zamelen om een carillon in de toren te kunnen plaatsen. Directe aanleiding was de uitvoering van Die Zauberflöte in de steengroeve in 1989. Als we dat als Winterswijk voor elkaar krijgen, dan moet een carillon toch ook lukken? Met die positieve vibe werd destijds 350.000 gulden bij elkaar geharkt. De gemeente Winterswijk verleende volop medewerking aan het initiatief, door bijvoorbeeld de klokkenstoel aan te passen, het binnenkomende geld te beheren en een klok te schenken. Burgers, middenstand, bedrijven, fondsen en instellingen leverden een bijdrage. Ook buurgemeenten, zelfs over de grens, doneerden. De stichting droeg het instrument in 1994 over aan de gemeente die het in dankbaarheid aanvaardde. Sindsdien neemt de gemeente structureel geld op in de begroting voor het onderhoud en bespeling van het carillon. Het is een vanzelfsprekende borging, of beter gezegd, het ter discussie staan ervan, dat is wat mij zorgen baart. Niet die borging, maar wel de discussie daaromtrent. Een muziekinstrument heeft onderhoud nodig en de bespeler. Nu ben ik dat toevallig, maar als ik morgen onder de tram kom kan een andere beiaardier die taak hopelijk overnemen. Inderdaad, beiaardiers zitten niet graag op hun handen, vandaar dat ik hier sta om dat u te vertellen. Elke woensdagochtend is het carillon live te horen tijdens de warenmarkt. Dan wordt er een breed repertoire gespeeld en de aanleiding voor een muziekstuk komt vaak voort uit actualiteit. Dat kan het overlijden van een artiest zijn, de seizoenen, het weer, een Deutsche zondag, het Songfestival, Sint-Nicolaas of de waan van de dag, maar ook verzoeknummers van inwoners. De voorgestelde verkoop van toren en carillon en wegbezuinigen van haar bespeler is een ernstige aantasting van de levendigheid en aantrekkingskracht van het centrum van Winterswijk. Toren, carillon en beiaardier zijn onlosmakelijk verbonden met dit dorp. Ze vormen een basisvoorziening voor Winterswijk. Het trio draagt dagelijks bij aan de aantrekkingskracht van Winterswijk als marktplaats, zowel voor de eigen inwoner als voor de duizenden bezoekers. Zo gaat het al 30 jaar in Winterswijk en al eeuwen in tientallen Nederlandse dorpen en steden. Dat wordt nog onderstreept door de erkenning van de beiaardscultuur als immaterieel erfgoed van Nederland. Dit weekend sprak ik Amar, een Syrische rasmuzikant. We hebben gemeen dat we beiden een traditioneel instrument bespelen. Hij de oer-Syrische sas, dat is een snaarinstrument en ik de oer-Nederlandse beiaard. Toen hij de plannen rond het carillon hoorde riep hij verontwaardigd uit: hoe kan je als gemeente zo de gelukkigheid van mensen afnemen? Dat, dames en heren, dat is ten diepste wat cultuur, wat kunst, wat muziek doet. Het verbindt, het biedt troost, het spreekt de taal van verwondering en het maakt ons blij. Die kernwaarden zijn niet te vatten in spreadsheets of cijfers. Gelukkigheid zit in harten van mensen. Samenvattend, één, het carillon is een initiatief van en ontstaan met geld van Winterswijkers. Twee, uit de brede steun die een online petitie op dit moment krijgt, de teller staat nu na 48 uur op negenhonderd handtekeningen, blijkt dat wij en onze bezoekers het carillon willen behouden. Drie, de gedachte om toren en carillon te kunnen verkopen is niet realistisch. Vier, een eventueel besluit is onomkeerbaar, eenmaal gestopt komt het carillon niet meer terug. Het is in dit geval letterlijk rust roest. Klokken en speelmechaniek moeten in beweging blijven, blijf het als gemeente borgen. Vijf, stop met dit onrealistisch plan. Het financiële gewin is beperkt en de impact voor Winterswijk is groot. Tot slot, cultuur loopt dwars door onze maatschappij en is een verbindende factor, waardoor Winterswijkers elkaar ontmoeten, samen leren, samen creëren, samen recreëren, ieder op zijn of haar eigen niveau, maar allemaal met evenveel plezier. Cultuur verbindt als geen ander middel. Gelukkigheid zit in harten van mensen. Dank u.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Ruessink. Dan kijk ik naar de commissie. De heer Sonderen.

De heer **Sonderen (VVD)**: Dank u wel voorzitter. Bij de begrotingsvergadering hebben wij de kans om het aan het college te vragen, maar ik ben benieuwd of het college ook contact met u heeft opgenomen om de overwegingen voor deze verkoop.

De heer **Ruessink**: Nee, op geen enkele wijze.

De heer **Sonderen (VVD)**: Oké.

De **voorzitter**: De heer Van Beek.

De heer **Van Beek (Voor Winterswijk)**: Nee ja, is eigenlijk een beetje een vraag in het verlengde daarvan: hoe is er met u gecommuniceerd? Want het is natuurlijk wel een gangbare manier dat vaak zulk soort gebouwen overgaan naar stichtingen die het op hele goede manier het beheer uitvoeren en ook beter subsidies weten te bereiken als de gemeente, dat zal natuurlijk niet naar de eerste de beste projectontwikkelaar gaan, daar ga ik vanuit. Maar hoe is daar met u over gesproken?

De heer **Ruessink**: Nee niets, er is niet gecommuniceerd.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Van Beek. Zijn er nog meer vragen vanuit de commissie? Dan dank ik u voor uw inspraak, mijnheer Ruessink. En gaan we verder naar de volgende spreker en dat is de heer Bruggers. En de heer Bruggers spreekt namens zichzelf.

De heer **Bruggers**: Dank u wel. Geachte raads- commissieleden. Ja, ik belde vanmorgen met de griffier, ik zeg: ik wil graag nog, ik ben even onvoorbereid maar ik wil even toch wel even inspreken want er gaat me iets aan het hart. Ik wil er iets aan vooraf zeggen, het is een verhaal wat ik eerst even vertel vooraf, dat is door mij even gefantaseerd maar het komt in het, als je het gaat vergelijken met hetgeen wat bij de toren en alles gebeurt, dan zie je daar het nut van in. Dus wat ik nu even vertel berust niet op waarheid, dat moet ik erbij zeggen en dat is het spannende van dit. In de wandelgangen vernam ik dat ik, ik ben namelijk eerste kerstdag jarig en dat ik van de gemeente Winterswijk bezoek krijg van onze burgemeester. Ik zeg: oh, dat is leuk. Hij komt en hij komt met een groot cadeau binnen en hij geeft me dat cadeau voor mijn verjaardag. Ik zeg: sjonge, wat is dat een mooi cadeau. Dat had ik niet gedacht dat ik dat van de gemeente Winterswijk zou kunnen krijgen. Hij zegt: ja, u hebt dat gewoon, je bent jarig en dat zijn we zo niet zo gewend maar in dit geval doen we dat. Komt intussen in, de burgemeester verdwijnt, de buurman komt in tussentijd binnen en die zegt: goh, wat heb jij een mooi cadeau gekregen. Ik zeg: ja, heb ik van de gemeente Winterswijk. Hij zegt, dat wil ik wel van je kopen. Ik zeg kopen, ik zei iets wat ik krijg, dat verkoop ik niet, dat behoud ik. En nou kom ik bij de toren. Dan ga ik even ongeveer in de jaren tachtig, dus dat is ongeveer een jaar of veertig geleden. Ik was toen zelf veertig en toen kwam het idee van verschillende mensen, ook van de gemeente, om een carillon aan te schaffen. En ja, daar moest het nodige geld, het koste nogal behoorlijk wat en er werden allerlei mensen dus bij elkaar geroepen. En ik was er namelijk getuige van, dus vandaar dat ik dat verhaal even hier vertel. Wij hebben als bedrijven zijnde ook de koppen bij elkaar gestoken en er zijn verschillende bedrijven in Winterswijk en die hebben daar een behoorlijk bedrag gedoneerd voor een klok. Dus elk bedrijf wie toen gedoneerd heeft, heeft een klok hangen voor het carillon in de kerk. Dus dat is iets wat je dus als gemeente krijgt. Ik wil er maar zeggen: dat verkoop je niet en dat is wat ik graag wil zeggen, alsjeblieft. Die toren blijft de toren en er wordt wat mijns inziens betreft en ik hoop dat alle commissie- en raadsleden er precies zo over denken, zoiets verkoop je niet. Dank je wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Bruggers. Dan kijk ik even naar de commissie, zijn er vragen vanuit de commissie? Dank u wel mijnheer Bruggers dan voor uw inspraak, dan gaan we nu kort schorsen. Schorsen vijf minuten.

Schorsing

De **voorzitter**: Dank u wel. En als dan iedereen zijn plaats ingenomen heeft dan heropen ik de vergadering en dan gaan we verder met het inspreken van de heer Rietman namens RTV Slingeland.

De heer **Rietman**: Heeft Winterswijk in 2026 een streekomroep of überhaupt nog wel een omroep? Dat is een vraag die ik me gesteld heb in ieder geval en die leg ik bij u neer. Binnen een paar weken

twee keer inspreken over hetzelfde onderwerp, dat is misschien wat veel van het goede en zeker als u ziet hoeveel belangstelling er vanavond is. Maar toch, het is nodig om twee redenen: er zijn ondertussen een aantal belangrijke ontwikkelingen op rijksniveau geweest en er is gebleken dat onze stap om uit het samenwerkingsverband 1Achterhoek te stappen toch heel veel vragen oproept. Om met het laatste te beginnen, we zijn niet luchthartig uit 1Achterhoek gestapt. We hebben uitgebreid en veelvuldig gesproken met beide andere omroepen, GelreFM en AFM. We hebben ze duidelijk gemaakt dat de verdeling van de advertentie-inkomsten zo nadelig voor ons zou uitpakken dat we over 2023 dit jaar een verlies zouden lijden van 11.000 euro. Dat is gelukkig gekeerd. Duidelijk is ook dat we niet van plan zijn en waren de Winterswijkse kleuring op de radio volledig los te laten en dat we bleven staan op ons standpunt dat waar wij de enige omroep zijn met tv, de verdeling van de kosten voor tv in geld en in menskracht volgens afspraak moet worden nagekomen. De beiden omroepen hebben daar geen antwoord op gegeven, zijn niet op onze vraag ingegaan en toch kwam er een nadrukkelijk verzoek van onze wethouder en notabene op onze eigen kosten, een mediation traject in te gaan, zonder enig resultaat. De beide andere omroepen hebben geen millimeter bewogen. En na bijna drie maanden overleg hebben we besloten uit 1Achterhoek te stappen. Vervolgens hebben we ons onmiddellijk op het pad van de streekomroep gekeerd tot REGIO8. In gesprekken met die omroep werd duidelijk dat we onze radioactiviteiten goed zouden kunnen voorzetten, onze advertentie-inkomsten zouden kunnen behouden en tv binnen het raamwerk van REGIO8 kunnen handhaven. Maar er staat wel een prijs tegenover, het behoud van de financiering zoals die nu gegolden heeft dit jaar voor tenminste 1,25 euro per inwoner per jaar en niet terug en dat is het collegevoorstel, naar 1,43 per huishouden. Het verschil is van tweeëneenhalve cent per inwoner per week naar nog minder dan anderhalve cent per inwoner per week. En hoe kun je dan verlangen dat een omroep toewerkt naar een professionele organisatie waar straks een betaalde kracht moet gaan werken? Dan de actuele ontwikkelingen. In een debat in de Kamercommissie op 5 oktober heeft staatssecretaris Uslu aangegeven dat de streekomroepen niet zo groot moeten worden dat ze een concurrent worden voor de regionale omroep, in casu Omroep Gelderland. En niet zo klein moeten worden dat ze een concurrent worden voor de plaatselijke huis aan huis- en streekbladen. Ze verwacht dat ze in op zijn vroegst in het voorjaar van 2024 in mei ongeveer daar concreet over kan worden. Kortom, dat is een kwestie voor een volgend kabinet en zeker geen zodanige duidelijkheid dat de Rijksfinanciering van de gemeente naar het Rijk van op 01-01-'25 in kan gaan. En dan is er nog een brief van uw eigen VNG die betrekkelijk onverwacht komt met het voorstel dat gemeenten toch financieel betrokken moeten blijven bij de lokale, dan wel de streekomroepen. De pas op de plaats die Winterswijk nu voorstelt, het bevriezen van het subsidiebedrag op 18.250 per jaar is geen pas op de plaats. Het is veel minder. RTV Slingeland behoudt niet de voor 2023 bestaande financiering maar gaat er fors op achteruit. De situatie waarin het Rijk de financiering overneemt op 01-01-25 of misschien zelfs 01-01-'26, is uiterst onzeker. Onzekerheid over het voortbestaan van RTV Slingeland is funest voor de motivatie van vrijwilligers en doet adverteerders aarzelen. Ze sluiten geen langetermijncontract af. RTV Slingeland wordt zonder de inbreng van extra middelen een onaantrekkelijke partner voor een streekomroep. Afsluitend, deze week sprak ik iemand die zei: waar visie ontbreekt, heersen de boekhouders. Daar voeg ik aan toe: en maken bestuurders geen beleid maar ze nemen slechts ad hoc maatregelen. Mocht u vragen hebben verder dan deze vergadering, *<mobiel telefoonnummer geanonimiseerd>*, ik beantwoord ze graag. *<mobiel telefoonnummer geanonimiseerd>*. En u wil graag een streekomroep dan wel een lokale omroep. Wij ook. Dank u.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Rietman. Dan zie ik vragen vanuit de commissie, mevrouw Prinsen.

Mevrouw **Prinsen (CDA)**: Ik heb twee vragen, want het doel van de streekomroep is dat de professionaliteit en de journalistieke waarde zeg maar omhooggaat. Toen u bij ons in de fractie was heeft u ook uitgelegd dat voor het bedrag wat u nu vraagt, daar zou als ik het goed heb herinner acht uur per week dan professionele journalist aan toe worden gevoegd. Kunt u aangeven wat dat oplevert aan het verzoek om de professionalisering toe te laten nemen? En de tweede vraag is: heeft u in cijfers het bereik van radio en tv Slingeland?

De heer **Rietman**: Welke cijfers wilt u weten?

Mevrouw **Prinsen (CDA)**: Hoeveel mensen luisteren er? Hoeveel mensen kijken?

De heer **Rietman**: Nee, we hebben in 2017 een kijk- en luisteronderzoek gedaan, dat is het meest recente. Er is niet zo heel veel redenen om te twijfelen dat dat heel erg veranderd is, maar zekerheid

heb ik daar niet over. Toen luisterde 51 procent van de Winterswijkse bevolking, met name de groep boven de vijftig jaar en keek tv 66 procent van de Winterswijkse bevolking en dat was de groep boven de 42 jaar. Maar uiteraard zijn de omstandigheden nu wat anders. En voor de goede orde, als een omroep niet één keer per vijf jaar zelf een luisteronderzoek kan doen dan mag ze volgens de wet een beroep doen op de gemeente. Kost ongeveer 30.000 euro. De eerste vraag was, die ben ik even kwijt.

Mevrouw **Prinsen (CDA)**: Wat de acht uur journalistieke ondersteuning, wat dat ging bijdragen aan het professionaliseren van RTV Slingeland.

De heer **Rietman**: Ja, dat is op zich te weinig. Dit is een, moet een groeimodel worden. Dat is ook wat wij voorstellen in de gesprekken met REGIO8, dat we ernaartoe groeien, want REGIO8 zou onze professionele samenwerkingspartner worden en die levert dan een journalist. En die zou dat kunnen leveren voor ongeveer twintig uur per week, daar zit een veel hoger prijskaartje aan vast. Wij willen een begin maken om in ieder geval ervoor te zorgen dat in de radio bulletins en op de sociale media de actuele berichtgeving adequaat blijft.

De **voorzitter**: Als u het nodig hebt.

Mevrouw **Prinsen (CDA)**: Ja, want u zegt: ernaartoe groeien en dat het dan, dan gaat het van acht dus richting zeg maar twintig uur. Verwacht u dan uiteindelijk voor die twintig uur dan ook de bijdrage van de gemeente of verwacht u dat u dat kunt financieren vanuit de extra advertentie-inkomsten?

De heer **Rietman**: Vanuit de advertentie-inkomsten is dat niet helemaal te financieren. Het is zo dat we in voor corona ongeveer 35 procent leunden op de subsidie en 65 procent aan advertentie-inkomsten genereerden. Door corona en het feit dat we in 1Achterhoek zijn gaan samenwerken is dat teruggelopen. We zitten inmiddels weer op een bedrag dat het ongeveer fifty fifty is. Dat betekent dat we nog steeds tekortkomen op de exploitatie op dit moment.

De **voorzitter**: Dan zie ik een vraag van de heer Van Beek.

De heer **Van Beek (Voor Winterswijk)**: Ja, dank u wel voorzitter. Ja, voor ons blijft het nog steeds een beetje onduidelijk of u nu echt al snel aan wil sluiten bij REGIO8. Heeft u met REGIO8 er wel eens overlegd of er echt een soort ingroeimodel mogelijk is, met een klein bedrag starten en uitgroeien naar het volledige bedrag over de jaren heen tot de volledige samenwerking?

De heer **Rietman**: Zoals u weet hebben we in de vorige bijeenkomst gezegd dat REGIO8 eigenlijk uitgaat van 2,50 euro per inwoner per jaar. Dat bleek hier al onbespreekbaar, dat had ik ook verwacht. En wij zijn nu in overleg met REGIO8 om op basis van die 1,25 dat ingroeimodel te realiseren.

De **voorzitter**: Zijn er nog meer vragen bij de commissie? Dat zie ik niet. Dan dank ik u voor uw inspraak mijnheer Rietman.

De heer **Rietman**: En ik dank u voor de aandacht.

De **voorzitter**: En dan gaan wij verder met de volgende inspreker en dat is de heer Vielvoije en de heer Vielvoije spreekt in namens Vereniging het Museum en de Stichting Exploitatie het Museum in het Hart van Wenters.

De heer **Vielvoije**: Ja, dank u wel. Zoals u zei, ik ben penning... secretaris van de Vereniging het Museum en penningmeester van de Stichting, die twee zijn nauw met elkaar verbonden. Ik zal het in mijn verhaal verder alleen maar over de vereniging hebben, omdat daar uiteindelijk de subsidie naartoe gaat. Eind 2020 was er een voornemen om de subsidie van de vereniging per 2022 terug te brengen van 35.000 naar 10.000 euro. Argument: te weinig bezoekers voor de Wereld van Wenters. We konden ontkomen aan deze korting door mee te werken aan de totstandkoming van een nieuwe museumvisie, alsof we een dergelijk dreigement nodig hadden om dat te doen. Medio 2022 was de museumvisie af. In een gesprek met de ex-wethouder Tannemaat gaf hij aan dat hij enthousiast was over deze museumvisie en dat het college had besloten om geen geld te stoppen in de Wereld van Wenters maar dat vanaf 2023 de huisvestingskosten van de MuseumFabriek zouden worden gesubsidieerd en dat daarmee de voorgenomen bezuiniging van 25.000 euro geen doorgang zou vinden. Op basis van de museumvisie is er een convenant afgesloten door alle deelnemende partijen,

inclusief de gemeente. De vereniging speelt een actieve rol in de uitvoering van het convenant en is bezig met een herinrichting van de MuseumFabriek om deze toegankelijker te maken voor toeristen, schoolklassen en andere groepen, maar ook om het museale karakter van de MuseumFabriek te vergroten. Voor 2023 werd er conform de afspraak subsidie aangevraagd ter grootte van de huisvestingskosten, het gevraagde bedrag werd niet toegekend maar wel het geïndexeerde bedrag, dat ook voor 2022 was toegekend. Na een bezwaarschrift werd erkend dat dit fout was gegaan en werden we verzocht om via een andere maatregel het verschil aan te vragen. Dat hebben we gedaan. Het bedrag werd toegekend en het bezwaarschrift werd ingetrokken met de toezegging dat deze vergissing niet meer zou worden gedaan, niet meer zou worden gemaakt, sorry. Voor 2024 hebben we het bedrag voor de huisvestingskosten van de MuseumFabriek uit de bij de gemeente bekende meerjarenbegroting aangevraagd. In het Teams-gesprek op 26 september jongstleden werd ons medegedeeld dat er voor 2024 geen indexatie zou plaatsvinden en dat het subsidiebedrag gelijk zou zijn aan het oorspronkelijke bedrag van 2023, dus zonder het toegekende aanvullende bedrag. Gisteren kwam de mededeling van de wethouder dat indexatie toch zou plaatsvinden op basis van het oorspronkelijke bedrag van 2023 en dat het extra aanvullende bedrag niet werd meegenomen omdat het niet door haar was toegezegd. Dit betekent dat er na indexatie voor de vereniging een verschil is van circa achtduizend euro, oftewel 16.5 procent van de aangevraagde subsidie. En dat is zeer aannemelijk is dat dit verschil, als het niet aangepast wordt, in de komende jaren steeds groter zal worden. Hierdoor zal er een uitholling plaatsvinden van het eigen vermogen van de vereniging waardoor het voortbestaan in gevaar zal komen en onze rol in de uitvoering van het convenant rond de museumvisie onder druk zal komen te staan. Vandaag aan het einde van de middag hebben we een bericht ontvangen dat niet een individuele wethouder over de hoogte van de subsidie gaat, maar de gemeenteraad en dat het college betreurt dat er in het verleden verwachtingen zijn gewekt die niet worden nagekomen. Hoewel wij begrijpen dat de gemeenteraad daar het laatste woord in heeft, verwondert het ons dat er in eerste instantie na ons bezwaarschrift erkend wordt dat er iets is misgegaan en dat de gemaakte afspraak met de heer Tannemaat herbevestigd wordt. Blijkbaar leefde er op dat moment ook bij het ambtelijk apparaat een andere verwachting. Achteraf lijkt het erop dat er zelfs geen moeite is gedaan om deze toezegging aan de raad voor te leggen, anders zou bij het bespreken van ons bezwaarschrift dit zeker al aan de orde zijn gekomen. Naar onze mening verdient dit geheel niet de schoonheidsprijs en helpt de wijze waarop dit geheel is verlopen niet mee aan de vertrouwensrelatie tussen de gemeente en een vrijwilligersorganisatie zoals de Vereniging het Museum. Namens de Vereniging het Museum roep ik de raad dan ook op om alsnog de toegezegde subsidie toe te kennen, zodat de gemaakte afspraak wordt nagekomen. Hoe dan ook zijn we van mening dat het college met de huidige bezuinigingsvoorstellen de infrastructuur van cultureel Winterswijk beschadigt. Cultuur loopt dwars door onze maatschappij en is een verbindende factor, waardoor Winterswijkers elkaar ontmoeten, samen leren en creëren, ieder op zijn of haar eigen niveau, maar iedereen met evenveel plezier. Cultuur verbindt als geen ander middel. Ik dank u voor uw aandacht.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Vielvoije. Dan kijk ik naar de commissie. De heer Pleiter.

De heer **Pleiter (Winterswijks Belang)**: Dank u wel. Ja, u spreekt over een toezegging van de wethouder en over huisvestingskosten, twee dingen. Een toezegging van een wethouder, ik weet ook dat zijn gevleugelde uitspraak vaak is geweest dat de raad is de baas en er is een museumvisie vastgesteld. Maar mijn vraag gaat over het volgende, volgens mijn informatie gaat het over de huur zonder gas, water, elektra, u spreekt over huisvestingskosten en dat het gaat over de huur van de fabriek en niet de Meddosestraat.

De heer **Vielvoije**: Klopt, maar wel over de huisvestingskosten, inclusief energie.

De heer **Pleiter (Winterswijks Belang)**: Oké. Want mijn vraag is: hoe kijkt u naar deze nuancering? U geeft al een antwoord op over die huisvestingskosten en dat het niet gaat over de Meddosestraat.

De heer **Vielvoije**: Nee, het gaat niet over de Meddosestraat, het gaat puur over de MuseumFabriek.

De heer **Pleiter (Winterswijks Belang)**: Ja. En bij u leeft, is huisvestingskosten is de huur inclusief gas, water, elektra.

De heer **Vielvoije**: Ja, dat klopt.

De **voorzitter**: Dan mevrouw Prinsen heeft nog een vraag.

Mevrouw **Prinsen (CDA)**: Naar aanleiding van die toezegging zeg maar heeft u destijds het bezwaar ingetrokken. Is dat, is die toezegging ook ergens schriftelijk bevestigd?

De heer **Vielvoije**: Wij hebben het bezwaarschrift ingetrokken nadat de subsidie, de aanvullende subsidie uit een andere maatregel is toegekend. Wij hebben het gesprek met de ambtenaren gehad en daarin hebben we ook onze afspraken in dat gesprek nog eens schriftelijk bevestigd en daar hebben we geen commentaar op gekregen.

Mevrouw **Prinsen (CDA)**: En die afspraak was ondubbelzinnig het bedrag wat ...

De heer **Vielvoije**: De huisvestingskosten, ja.

Mevrouw **Prinsen (CDA)**: Het eerste bedrag plus die aanvulling. Dat is de basis, dat zouden ...

De heer **Vielvoije**: Ja, de basis was dus huisvestingskosten van de MuseumFabriek.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik kijk naar de commissie. Ik zie geen vragen meer, dan dank ik u voor uw inspraak, mijnheer Vielvoije. En gaan we verder met de volgende inspreker en dat is mevrouw Louwers. En mevrouw Louwers spreekt in namens de bibliotheek Oost-Achterhoek.

Mevrouw **Louwers**: Dank u wel voorzitter. De koning sprak op Prinsjesdag waarderende woorden uit voor cultuur en bibliotheken in het bijzonder. Cultuur confronteert, inspireert en overbrugt tegenstellingen. Van festivalterrein tot concertgebouw en van museum tot muziekschool. Daarom blijft het kabinet bevorderen dat mensen kunnen genieten van cultuur. Ook wil het kabinet de openbare bibliotheken op zoveel mogelijk plekken terugbrengen als plek waar mensen kunnen lezen, leren en elkaar ontmoeten. Het kabinet voegde al eerder de daad bij het woord en heeft 57 miljoen extra ter beschikking gesteld voor de bibliotheken. En door een aanpassing van de bibliotheekwet wordt de huidige bevorderingstaak van gemeenten en provincies in 2025 omgezet in een zorgplicht. In 2023 en '24 is er een specifieke uitkering die gemeenten kunnen aanvragen voor de bibliotheken en vanaf 2025 wordt het budget structureel. Het is waardering voor de maatschappelijke taken die de bibliotheek oppakt op het gebied van leesvaardigheid en leesplezier, van ontmoeting en debat, op het gebied van educatie en het laten kennismaken met kunst en cultuur. De gemeente Winterswijk heeft al een subsidie aangevraagd en gekregen voor de bibliotheek zodat we tien uur extra open kunnen vanaf 2024, we de bibliotheek geschikter kunnen maken voor al onze taken en programma kunnen toevoegen voor met name de jeugd. Voorwaarde om de subsidie te krijgen is cofinanciering van de gemeente. Geweldig dat de gemeente dat doet met overtuiging. Tot zover het goede nieuws. Op 27 september werd ons medegedeeld dat de subsidies in Winterswijk niet worden geïndexeerd, omdat de gemeente voor een grote financiële uitdaging staat. Voor de bibliotheek geldt net als voor alle andere organisaties dat de kosten oplopen. Het grootste deel daarvan zit in de stijging van salarissen maar wij zien dat alle kosten stijgen, van boeken en daar hebben we er best wel veel van, tot koffie. Autonome ontwikkelingen waar wij als bibliotheek geen directe invloed op hebben. Het niet-indexeren is een bezuiniging die wij in onze begroting niet kunnen opvangen zonder consequenties. Gisteren kwam ineens het telefoontje dat het college de subsidies toch wil gaan indexeren met 4,6 procent, omdat in de septembercirculaire voldoende middelen zitten om dat te kunnen doen. Natuurlijk zijn wij heel blij met dat nieuws en wij hopen dat de gemeenteraad instemt met dat voorstel. Dat betekent voor ons minder bezuinigen. Tegelijkertijd voelen deze acties niet als consistent beleid. Als maatschappelijke partners werken wij samen aan een aantal grote opgaven in de gemeente. Wij doen dat met overtuiging en met heel veel plezier. Wij vragen de gemeenteraad dat met kracht te blijven ondersteunen. Want cultuur loopt dwars door onze maatschappij en is een verbindende factor, waardoor Winterswijkers elkaar ontmoeten, samen leren en creëren. Ieder op zijn of haar eigen niveau maar iedereen met evenveel plezier. Cultuur verbindt als geen ander middel. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Louwers. Ja, misschien komen er nog vragen. Zijn er vragen vanuit de commissie? Uw inschatting was goed dat u duidelijk hebt gesproken. Dank u wel. Dan gaan we verder met de volgende inspreker en dat is mevrouw Helmink. Mevrouw Helmink spreekt in namens Theater de Storm.

Mevrouw **Helmink**: Dank u wel. Geacht college, geachte raad, geachte toehoorders. Zoals u wellicht weet, schrijft Theater de Storm het komend jaar een negatieve begroting. Stijgende kosten voor personeel en energie maar ook inkoop van voorstellingen, horeca en diensten als schoonmaak wegen niet op tegen de goedgevulde theaterzalen aankomend jaar. Wij voorzien een kostenstijging van minimaal tien procent en dat zal voor de vele cultuurcollega's en andere samenwerkingspartners die hier vanavond staan niet anders zijn. Daarom ben ik enorm opgelucht dat ik gisteren mocht vernemen dat de aangekondigde indexatie van nul procent op de subsidies van mij en mijn cultuurcollega's heroverwogen wordt. Dat betekent bij positieve besluitvorming in de raad voor ons concreet dat ik mijn best kan blijven doen om de samenwerking met bijvoorbeeld Stichting Komt het Zien maar ook de Stichting Steengroeve Theater overeind te houden. Betekent overigens niet dat mijn begroting richting de nul gaat, wij teren nog steeds stevig in op eigen reserves. Theater de Storm presteert het al jaren om met minimale middelen en een zeer smalle basis aan menskracht het maximale te doen. Ook dat geldt voor de vele cultuurcollega's en samenwerkingspartners die hier vanavond staan. Samen beleven, maken en delen van cultuur verhoogt het saamhorigheidsgevoel en draagt bij aan een creatieve, innovatieve, inclusieve en kansrijke samenleving. Op dit moment ontwikkelt de Storm een aantal broodnodige scenario's met als doel niet alleen een toekomstbestendig pand, maar ook een bijpassende organisatie en daarmee een toekomstbestendige theaterfunctie voor Winterswijk. Hier stoppen wij tijd en geld in. Wij houden wel van een anticyclische investering. We begrijpen dat voor deze investeringsopgave op dit moment geen geld in de gemeentelijke begroting is opgenomen, we maken ons daar natuurlijk wel zorgen over. Ik spreek op deze plek vanavond ook mijn zorg uit over het voortbestaan, de cohesie, van de gehele keten die wij hier met ons allen vertegenwoordigen en waarvoor wij op de bres gaan. Met de voorgenomen bezuinigingen en keuzes verdwijnt de verbinding, de gezamenlijke denkkracht, de innovatie en het bereik dat we met z'n allen door hard werken en met visie hebben opgebouwd. Iedereen trekt zich terug op zijn eigen eiland, met pijnlijke gevolgen. Een paar voorbeelden: de match tussen vraag en aanbod voor scholen en alle culturele instellingen valt weg door het verdwijnen van het cultuurpunt en het daarmee wegstrepen van het zorgvuldig opgestelde scholenconvenant. Dit gaat ten koste van de jeugd. Een van de hoogtepunten van het afgelopen theaterseizoen waren de duizenden bezoeken aan schoolvoorstellingen in de Storm. Zonder het cultuurpunt hadden wij dit niet kunnen realiseren. Door deelname aan het Cultuur en Erfgoedpact worden verhalen gehoord die verteld moeten worden en die verrijken. Door samenwerking worden culturele activiteiten ontwikkeld die ervoor zorgen dat mensen blijven meedoen in deze samenleving en die het leefgeluk in de Achterhoek aantoonbaar verbeteren. Ik kan me niet voorstellen dat Winterswijk hier afscheid van wil nemen. En dan bijvoorbeeld de samenwerking met Present Winterswijk, voor mij persoonlijk een van de meeste impactrijke van afgelopen jaar. Deze instantie zorgt ervoor dat mensen die buiten de samenleving vallen of dreigen te vallen aangehaakt blijven, bijvoorbeeld door per jaar vijftig matches te maken met mensen die anders nooit een avond naar het theater zouden kunnen gaan en die en ik quote ze, zich een avond een normaal mens hebben gevoeld in plaats van een buitenstaander. Van onmisbare waarde voor onze samenleving. Het zijn slechts een paar concrete voorbeelden. U moet keuzes maken in financieel zware tijden, dat begrijp ik, maar ik vraag u wel om oog te blijven houden voor de grote sociale, maatschappelijke en culturele impact die nu dreigt te verdwijnen. Ik geloof heel erg in de kracht van herhaling, want kunst en cultuur is in Winterswijk en de regio Oost Achterhoek alles behalve een hobby van een kleine groep. Cultuur in Winterswijk loopt dwars door onze maatschappij heen, is een verbindende factor waardoor Winterswijkers elkaar ontmoeten, met elkaar praten en met elkaar cultuur beleven en bedrijven. Kunst en cultuur verbinden als geen ander middel. Dank u wel voor uw aandacht.

De **voorzitter**: Dank u wel, mevrouw Helmink. En dan kijk ik naar de commissie of er vragen zijn vanuit de commissie. Ik zie geen vragen. Dank u wel voor uw inspraak. Dan gaan we verder met de inspraak van mevrouw Westendorp. En mevrouw Westendorp spreekt in namens Cultuur Oost.

Mevrouw **Westendorp**: Dank u voorzitter. Cultuur Oost is een provinciale ondersteuningsinstelling voor kunst en cultuur in Gelderland. Wij werken vanuit een provinciale blik aan een sterke culturele infrastructuur op regionaal en lokaal niveau. Ik ben een beetje een vreemde eend in de bijt vanavond, maar als enigszins buitenstaander zou ik toch graag een aantal woorden tot u richten. In uw coalitieakkoord uit 2022 gaf u aan dat het verenigingsleven voor onder andere sport, cultuur en participatie een grote bijdrage levert aan de Winterswijkse samenleving. Cultuur verrijkt, brengt mensen samen en verbindt. Cultuur is een belangrijke factor voor het welzijn. En u heeft de ambitie uitgesproken de verbinding tussen kunst en cultuur, het onderwijs en het sociaal domein te willen versterken. U heeft vanuit deze ambities de afgelopen jaren geïnvesteerd in een toekomstbestendige culturele infrastructuur omdat u ziet dat cultuur het cement is voor de samenleving, essentieel voor

leefbaarheid in stad en platteland. Dat zijn we hartgrondig met u eens. Dankzij die investeringen hebben uw Theater de Storm en Villa Mondriaan een stevige positie kunnen innemen in de regionale culturele infrastructuur en heeft Boogie Woogie op het gebied van cultuureducatie een sterk cultuureducatiepunt neergezet dat het convenant cultuur en onderwijs Winterswijk met de scholen, amateurkunstverenigingen en culturele partners heeft kunnen sluiten. Hierdoor hebben lokale aanbieders en het onderwijs, u hoorde het net al, de weg naar elkaar gevonden. Op dit moment staat u voor complexe vraagstukken. Uw financiële situatie dwingt u tot keuzes en dan komt het erop aan: wanneer doet u als lokale overheid het goede voor de samenleving en staat u daarin alleen of kunt u samen met anderen optrekken, waardoor de opbrengst van uw bijdrage groter wordt? Daarover wil ik u namens Cultuur Oost iets meegeven. Winterswijk is een van de trekkers van het Cultuur en Erfgoedpact Achterhoek waarbij de financiële inleg van acht gemeenten wordt verdubbeld door de provincie. Cultuur Oost, begeleidt pacts in heel Gelderland en ik kan u zeggen: u loopt als Achterhoek voorop als het gaat om regionale samenwerking op het gebied van cultuur en erfgoed. De impact is groot, ambtenaren en instellingen wisselen kennis en ervaringen uit en vinden daardoor niet ieder voor zich steeds opnieuw het wiel uit. Innovatieve lokale projecten worden bij succes regionaal doorontwikkeld. Denk aan de Silo Art Tour, die de Achterhoek als merk op de landelijke kaart zet, of de Achterhoekse voorleesbrigade, waarbij vrijwilligers aan ouderen voorlezen en zo indirect samen opstaan tegen eenzaamheid. Op Winterswijk's niveau wordt vanuit deze regiogelden met name geïnvesteerd in culturele projecten met een domein overstijgend effect. De door Boogie Woogie recent aangestelde talentmakelaars sorteren effect in het sociaal welzijn en talentontwikkeling van jongeren en diverse koren zorgen ervoor dat werkelijk iedereen kan meedoen. Met deze en andere projecten heeft Winterswijk een stevige positie ingenomen in het culturele veld en het sociaal domein in de Achterhoek. Mede dankzij deze positie in het Achterhoekse bent u zowel provinciaal als landelijk opgevallen en wordt Winterswijk regelmatig als proeftuin en best practice gebruikt. De werkwijze richting het sociaal domein krijgt navolging in andere steden in de regio en de provincie. Daar kunt u niet anders dan trots op zijn. Winterswijk brengt niet alleen expertise, haalt niet alleen expertise, maar haalt ook geld. Landelijke en provinciale investeringen en kunst, cultuur en erfgoed nemen toe. Juist dankzij de stevige regionale verankering verkrijgt cultureel Winterswijk investeringen van buiten uw gemeentegrenzen. De lokale euro's worden verveelvoudigd door medefinanciers en die medefinanciers dragen zo bij aan uw huidige financiële en maatschappelijke uitdagingen. En die gelden vallen echter in de put als u de stevige lokale en de regionale basis wegneemt. Die basis is belangrijk, zowel voor cultuureducatie op scholen als voor cultuurbeoefening in de vrije tijd, als voor de lokale aantrekkingskracht en de uitdagingen in het sociaal domein. Kortom, de relatief kleine lokale investering in cultuur en erfgoed levert een grote impact op lokaal en regionaal niveau en op andere beleidsterreinen. Het draagt in grote mate bij aan een samenleving met meer samenhang, meer kansen voor jongeren op het platteland, het terugdringen van eenzaamheid bij ouderen en meer publiek in en belangstelling voor cultuur in de regio. Met die relatief kleine investering kan juist nu de vruchten worden geplukt van alles wat is opgebouwd. U kunt nu samen met uw regionale partners een flinke stap maken in een sociaal fundament onder uw maatschappelijke uitdagingen, een investering waar u decennia profijt van zult hebben.

De **voorzitter**: Dank u wel, mevrouw Westendorp. Ik kijk naar de commissie voor vragen. Ik zie geen vragen bij de commissie. Dan dank ik u voor uw bijdrage. Dan gaan we verder met de volgende spreker en dat is de heer Grooten namens cultuur..., of ja, hij is bestuurder van cultuurcentrum Boogie Woogie en hij spreekt ook in namens het instituut voor, nou ja, het is instituut voor kunst en cultuur natuurlijk, sorry.

De heer **Grooten**: Goedenavond, geachte leden van de raad, toehoorders hier in de raadzaal en natuurlijk iedereen thuis. Ook wij kregen op 27 september te horen dat de subsidies in Winterswijk niet zouden worden geïndexeerd in 2024. Omdat deze mededeling kwam na de start van ons schooljaar en besloten is en wij niet tijdig voor de zomer zijn meegenomen in het proces zijn alle, nog meer dan vorig jaar, cursisten geplaatst tot eind juni 2024 en de daarbij behorende contracten afgesloten met vast personeel en zzp'ers. Sinds gisteren weten we inmiddels dat er toch geld elders gevonden is en dat er een voorstel ligt om alsnog te indexeren. Daar zijn we natuurlijk ook blij mee, anders waren wij namelijk in mei 2024 volgens onze rekenmodellen niet in staat geweest alle salarissen uit te betalen. Door het succes van de afgelopen jaren wordt namelijk de activiteitssubsidie volledig gebruikt om het maximaal aantal cursisten te kunnen plaatsen. Door deze explosieve groei hebben wij momenteel zelfs een wachtlijst. Dus bezuiniging op deze korte termijn kunnen wij in het huidige schooljaar niet opvangen. Echter, het feit dat er überhaupt in het eerste voorstel van de begroting indexering was geschrappt, baart ons grote zorgen met betrekking tot de visie van de gemeente korte en lange termijn

op kunst en cultuureducatie. Met dit nieuwe voorstel van indexering van 4,6 procent op de subsidie en de te verwachten cao-stijging van de salarissen van minimaal 7 procent en effectief is dat 10 procent na verwerking van de anciënniteit, wordt het alsnog niet mogelijk om in 2024 de extra kosten te dekken. Daarnaast zijn de prijsstijgingen met de bedrijfslasten naar verwachting minimaal 6,5 procent. Ook wij zullen naar alle waarschijnlijkheid geen sluitende begroting kunnen afgeven. Als de subsidie niet evenredig wordt aangepast, kan dit leiden tot een aanhoudende financiële druk en het niet op kunnen bouwen van een gezond weerstandsvermogen. Een strategische visie, missie en beleid zal dan hierdoor ook moeilijker op te stellen zijn en misschien zelfs wel onmogelijk. En we hebben het net al verhaald gehoord over de CEPA, dus ja, preluderend op de beslissingen van het demissionair kabinet heeft dit college vervolgens voorgesteld om zich terug te trekken als gemeente uit het Erfgoedpact en dat is een samenwerkingsverband van acht Achterhoekse gemeenten met doorgaande leerlijnen, amateurkunstbeoefening, jeugdactiviteit, sociaal domein en toerisme dat daarin wordt bevorderd, gestimuleerd en ook gekapitaliseerd met behulp van aanvullende financiering, we hebben het net uitgebreid gehoord, van de provincie Gelderland. Dit bedrag van de gemeente Winterswijk van 15.000 euro per jaar, 0,01 procent op uw begroting, wordt hierdoor een hefboom van vele tonnen die binnengehaald kunnen worden ten behoeve van inwoners van en rondom Winterswijk dus wij vinden dit een onbegrijpelijke bezuiniging. Vervolgens dezelfde gemeente die de nadruk legt op lokale en regionale samenwerking, wil nu ook vanaf 2026 Boogie Woogie als cultuurpunt wegsaneren, een onbegrijpelijke beslissing in de B&W nota van 8 september 2021. Geworteld in de uitvoering van de cultuurnota 2018 staat: wij stellen voor in het najaar 2021 samen met het Winterswijkse basisonderwijs en cultuuraanbieders een lokaal cultuurconvenant te ondertekenen met de basisboodschap: wij zijn samen verantwoordelijk voor culturele ontwikkeling van ieder Winterswijkse kind. Hiermee werd Boogie Woogie het coördinatiepunt cultuureducatie. Nu, twee jaar later, ondanks de tevredenheid van het basisonderwijs blijkend uit de recente evaluatie, zou dat convenant dus in 2026 opgeheven worden waardoor alle begroting maar ook alle kosten weer terugkomen bij alle individuele aanbieders en scholen. Het risico van het opheffen van het cultuurpunt voor 25.000 euro per jaar, wat 0,02 procent van de begroting is, is dat met het verbreken van de samenwerking daarmee de cultuurketen in ons dorp uit elkaar getrokken wordt en dit raakt het hele maatschappelijke middenveld. Scholen zouden kunnen overwegen te stoppen met culturele activiteiten, omdat het te veel werk is om deze per school met cultuuraanbieders te ontwikkelen, onderhandelen en implementeren. Dit geeft dan een directe negatieve uitwerking op aanmeldingen bij verenigingen en Boogie Woogie en een directe en indirecte financiële impact op onze cultuurcollega's in het dorp, in de arbeidsmarkt van de zzp'ers, om maar niet te spreken van de emotionele en creatieve ontwikkeling van ieder kind door cultuureducatie. Ook ik wil nogmaals het Troonrede-citaat aanhalen: cultuur confronteert, inspireert en overbrugt tegenstellingen van festivalterrein tot concertgebouw en van museum tot muziekschool. En u heeft het vanavond al vaker gehoord dus ook ik sluit af, in de kunst van de herhaling en de kracht daarvan: kunst en cultuur is in Winterswijk en de regio Oost Achterhoek allesbehalve een hobby van een kleine groep. Cultuur in Winterswijk loopt dwars door onze samenleving, is een verbindende factor waardoor Winterswijkers elkaar ontmoeten, samen creëren, leren en beleven. Kunst en cultuur verbinden als geen ander middel. Dank u voor uw aandacht.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Grooten. Ik kijk naar de commissie, zijn er vragen? Mevrouw Prinsen.

Mevrouw Prinsen (CDA): U gaf net het belang aan ook voor het cultuurpunt, ook voor Boogie Woogie. Wat zouden de consequenties zijn als Boogie Woogie dat cultuurpunt uit eigen middelen zou moeten financieren bijvoorbeeld?

De heer Grooten: Nou, dat is een onmogelijkheid omdat de activiteitsubsidie, die is natuurlijk bedoeld voor de lessen, voor het onderwijs, muziek en cultuureducatie. En die aanvullende taak die wij gekregen hebben naar aanleiding van de beslissing van de raad in 2019 en bekrachtigd in 2021, dat zijn hele andere taken. Daar is ook een speciale fte voor ingericht bij een speciale website en dat is een coördinerende functie voor het hele dorp om alle partijen om vraag en aanbod bij elkaar te brengen, is een aanvullend opdracht. Vandaar ook dat het op die manier gehonoreerd is, voor 25.000 euro per jaar. Dus als die eraf gaat, dan kunnen wij die taak niet uitvoeren. De ironie van mijn verhaal is dat als het bij ons slecht zou gaan op dit moment, als wij bijvoorbeeld maar vierhonderd leerlingen zouden hebben in plaats van het dubbele, dan had ik geld over om eventuele bezuinigingen op te vangen. Maar dat is natuurlijk niet de bedoeling van de activiteitsubsidie. Dus wij doen het goed, wij maken die activiteitsubsidie op daar waar het hoort en dus kunnen wij het cultuurpunt, de kosten voor een cultuurpuntcoördinatie natuurlijk niet daarmee opvangen want dan zouden wij in tegenspraak tot

eerder besluiten van deze raad, dan zouden wij doelbewust intern onze activiteitsubsidie aanwenden voor niet toegestane doelen eigenlijk.

De **voorzitter**: Ja, dan gaan we ... De heer Van Beek.

De heer **Van Beek (Voor Winterswijk)**: Ja, dank u wel voorzitter. Ja, ik begrijp dat u recent ook een begroting aangeleverd hebt aan het college. Is die begroting sluitend, is die in de plus sluitend of is hij in de min sluitend, kunt u daar ...

De heer **Grooten**: We hebben nog geen begroting aangeleverd.

De heer **Van Beek (Voor Winterswijk)**: Maar hoe ziet uw begroting eruit voor dit jaar?

De heer **Grooten**: Ja, die krijgen wij niet sluitend. Sinds gisteren weten we dat we 4,6 procent krijgen, maar met die 4,6 procent, zoals ik hem even al heb aangegeven, ja, dat komt, dat is ongeveer de helft van wat je nodig hebt.

De **voorzitter**: Mevrouw Ten Dolle.

Mevrouw **Ten Dolle (D66)**: Dank u wel voorzitter. Ja, ik heb nog een vraag. Ik hoorde u ook praten over cultuureducatie dus op scholen. Wat ik daarmee bedoel is niet cultuureducatie in brede zin van het woord en vanaf 2026. Ziet u het risico dat het door deze keuzes in deze begroting verdwijnt?

De heer **Grooten**: Ja, dat verdwijnt volledig. Het is, voordat dit door de gemeente overigens geïnitieerde plan van cultuurpunt gelanceerd werd, deden de school het zelf, maar deden ze het vaak niet en was er dus geen structurele, geen structureel aanbod op de scholen en consistent aanbod met doorgaande leerlijnen. Er waren ook geen coaching trajecten voor de docenten bijvoorbeeld die wij ook doen, wij doen co-creatie met de school. En er was ook geen aansluiting op de arbeidsmarkt. We hebben door de coördinatie op ons te nemen hebben we ook heel veel zzp'ers in Winterswijk en omstreken aan het werk kunnen zetten. We hebben heel veel werk gecreëerd voor de arbeidsmarkt. En dat is natuurlijk ook goed voor Winterswijkers die hier in de cultuursector werkzaam zijn.

De **voorzitter**: Ik zie geen vragen meer vanuit de commissie dus dan dank ik u hartelijk voor uw inspraak, mijnheer Grooten. En de volgende spreker is mevrouw Olde Hartmann en zij spreekt in namens cultuurcoalitie van het Cultuur en Erfgoedpact Achterhoek.

Mevrouw **Olde Hartmann**: Geachte raadsleden, beste voorzitter, beste toehoorders en mensen via de livestream. Ik ben Nathalie Olde Hartmann, directeur van Culturije, cultuur en erfgoed partner van de gemeente Berkelland. En ik sta hier namens de cultuurcoalitie, zes grote culturele spelers uit de regio. Achterhoek Toerisme, Amphion Cultuurbedrijf, Boogie Woogie, DRU Industriepark en Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers. Samen met acht Achterhoekse gemeenten - Aalten, Berkelland, Bronkhorst, Doetinchem Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek en op dit moment nog Winterswijk - vormen wij het Cultuur en Erfgoedpact Achterhoek, het CEPA. Samenwerking in kunst en cultuur leidt tot een rijker cultureel aanbod. Veel meer mensen kunnen dan genieten van kunst, cultuur en erfgoed, je kunt immers kennis delen. Door duurzaam te investeren in deze verbinding, verdieping en infrastructuur van het regionaal cultuuraanbod krijgen we veel meer voor elkaar. Dat is niet alleen goed voor de kwaliteit van kunst en cultuur in de hele regio, maar het is ook erg goed voor de economische ontwikkeling, het toerisme en daardoor voor het vestigingsklimaat en het behoud van voorzieningen en mensen. Misschien heeft u nog nooit van dit regionale samenwerkingsverband gehoord, maar ik weet zeker dat u wel voorbeelden gezien hebt van wat het oplevert. De prachtige beschilderde silo bij de Steengroeve in Winterswijk, onderdeel van de Silo Art Tour, een van onze prachtige projecten. De Achterhoekse stillezens van Louise te Poele. Inderdaad, ook van het CEPA. Theater de zintuigen: CEPA. 1572 de Geboorte van Nederland: ook van CEPA. Raken met Smaken, idem. Maar ook programma's zoals Wiesneus, streektaallessen voor basisschoolleerlingen, kunst door de brievenbus voor ouderen, Jafa jonge Achterhoekse filmartiesten, de Dag van de Achterhoekse popmuziek, de Achterhoekse voorleesbrigade, een prachtige website met een Achterhoekse culturele uitagenda, de talentenmakelaar urban, en ga zo maar door. Dus, zes culturele organisaties en acht Achterhoekse gemeenten zetten zich samen met hart en ziel in voor kunst, cultuur en erfgoed. Elke gemeente betaalt hiervoor jaarlijks 15.000 euro, een relatief klein bedrag voor wat het oplevert, ook voor Winterswijk en Boogie Woogie. Zo gaat er bijvoorbeeld 100.000 euro naar de talentmakelaars urban

en 20.000 naar korenondersteuning. En dit is nog naast de versterking die Winterswijk krijgt door culturele en toeristische samenwerking met en in de Achterhoek. Een mate van samenwerking waarin de Achterhoek vooroploopt en Winterswijk een onmisbare pijler is. De provincie verdubbelt immers de inleg van de gemeente en heeft het CEPA daarnaast gevraagd om de culturele infrastructuur te verbeteren voor nog eens zesenhalf ton, verdeeld over drie jaar. De provincie draagt ons een warm hart toe en ziet ons als voorbeeld van krachtige regionale samenwerking en wil ook in het nieuwe coalitieakkoord door met de cultuurpacten. Maar dat is dan zonder Winterswijk. Want met ingang van 2025 wil de gemeente Winterswijk zich niet meer financieel verbinden aan het CEPA en stapt daarmee uit deze samenwerking en wat het oplevert en scheidt daarmee Winterswijk af van een zo uit concrete successen bestaand pact. Een te groot verlies voor een besparing van 15.000 euro als u het mij vraagt. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Olde Hartmann. Ik kijk naar de commissie voor vragen. Ik zie geen vragen bij de commissie. Dank u wel voor uw inspraak. Dan gaan we verder met de volgende inspreker en dat is de heer Willink namens Stichting Terra Temporalis.

De heer **Willink**: Ja, geacht college, commissieleden, raadsleden, zoals al gezegd mijn naam is Dirk Willink. Ik sta hier namens de Stichting Terra Temporalis, de initiatiefnemer van het Steengroeve Museum. Ruim twee jaar geleden was het bestemmingsplan voor het Steengroeve Museum klaar om ter visie te leggen. Helaas heeft de gemeente dat toen niet gedaan. Dit ondanks het feit dat de gemeenteraad ons initiatief al meerdere malen unaniem heeft gesteund. Meerdere wethouders hebben ons de afgelopen jaren gezegd dat we nu echt samen de schouders onder moeten zetten, samen met nadruk. Maar het college heeft besloten helaas zonder overleg met ons dat wij zelf de kosten van de kleine wegverlegging zullen moeten betalen. Er is een grote wegverlegging voor de toekomstige uitbreiding van Sibelco gepland maar de kleine wegverlegging zorgt ervoor dat het Steengroeve Museum straks aan de rand van de groeve komt. Een heel belangrijk onderscheidend element. Dit stukje weg stond al jaren in de gemeentelijke begroting voor vier à vijf ton geboekt. Een heel bijzondere keuze om die kosten nu bij ons neer te leggen. Door de enorme stijging van de bouwkosten gedurende de ruim twee jaar dat de gemeente de bestemmingsplanprocedure heeft vertraagd en het besluit over de kosten van de kleine wegverlegging is de realisatie van het Steengroeve Museum met anderhalf tot twee miljoen euro benadeeld. Gelukkig staat de gemeentelijke bijdrage voor de realisatie van het plan van een miljoen nog steeds overeind maar u begrijpt onze teleurstelling over de wijze waarop de gemeente denkt de samenwerking met ons vorm te moeten geven. We vragen de raad opnieuw te besluiten de kosten voor de kleine wegverlegging in haar begroting op te nemen. Dank voor uw aandacht.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Willink. Zijn er vragen? De heer Van Beek.

De heer **Van Beek (Voor Winterswijk)**: Ja, dank u wel voorzitter. Ja, u zegt twee miljoen benadeeld. Volgens mij stond die wegverlegging voor 570.000 euro te boek. En u weet ook dat dat besluit tot stand gekomen is in goed overleg met het bestuur van uw stichting want dat uw stichting eigenlijk heeft gezegd: nou, dat geld speelt eigenlijk geen rol voor die wegverlegging, wij zijn blij dat we verder kunnen en die ruim vijf ton speelt eigenlijk geen rol want die gaan we wel ergens anders ophalen.

De heer **Willink**: Nou, dat is wel een hele eigen interpretatie van het verhaal. Wij hebben natuurlijk geen grote zak van Sinterklaas op de rug en vier miljoen voor een museum is heus een heleboel geld voor een stichting om bij elkaar te harken. Het helpt natuurlijk dat de gemeente daar al een miljoen voor beschikbaar stelt, is een hele belangrijke zelfs. Dezelfde hefboom die ook al eerder is genoemd, is daarvan voor toepassing. Maar wij hebben nooit gezegd dat wij die kosten wel even voor onze rekening zullen nemen. Het is een, we hebben serieus gezegd op dat moment stoppen we met het hele plan, omdat de gemeente blijkbaar niet meer ondersteunt. Maar we hebben in de raad meerdere malen unanieme steun gekregen en daarom hebben we gezegd: nou, dan gaan we toch maar door. Maar wij zijn als bestuur nooit akkoord gegaan, dus dit is ook niet in overleg, dit is gewoon opgedrongen. Jullie moeten dat betalen, klaar.

De **voorzitter**: Ja, ik wil echt verduidelijkende vragen, want dit, de vorige was geen verduidelijkende vraag in mijn beleving. Nu echt een verduidelijkende? De heer Van Beek.

De heer **Van Beek (Voor Winterswijk)**: Hoeveel heeft u op dit moment al binnen voor aan de financiën?

De heer **Willink**: Nou, wij hadden al redelijk wat tonnen binnen maar door die twee jaar dat we hebben zitten wachten zijn er een aantal partijen waar we de termijnen zijn verstreken waardoor we op dit moment dus een lager bedrag aan concrete toezeggingen binnen hebben dan twee jaar geleden. Omdat we ook nu niet verder kunnen met fondsenwerving, omdat fondsen die serieuze bedragen willen overmaken, die gaan zich verdiepen in het onderwerp en die zeggen: wij zien op internet dat er bezwaarmakers zijn, maar we zien niet hoe de gemeente met de bezwaarmakers omgaat en wij gaan niet in een conflict investeren. Dus wij zijn echt aan handen en voeten gebonden geweest door de vertraging die er door de gemeente is veroorzaakt.

De **voorzitter**: Dank u wel. De heer Van Nijkerken.

De heer **Van Nijkerken**: Ja voorzitter, dank u wel. Nou, wat ik wel heel belangrijk vind om nog even van u te horen is, ik hoor u zeggen dat door vertragingen enzovoorts eigenlijk het kostenplaatje inmiddels heel anders ligt. Ik denk dat het voor de raad wel heel belangrijk is, kunt u ook, heeft u ook een gevoel bij, want we hebben vanavond heel veel gehoord over participatie en over betrouwbare overheid en dat soort dingen, maar is het inderdaad zo dat door de vertragingen op het bestemmingsplan et cetera, dat het kostenplaatje nu inmiddels veel hoger ligt en om wat voor orde bedragen gaat dat dan in totaal?

De heer **Willink**: Nou, wij hebben ruim twee jaar geleden, toen we ook de gemeenteraad het Bidbook hebben aangeboden, daarvoor hebben we een calculatiebureau het hele verhaal laten doorrekenen en zo zijn we uiteindelijk op die vier miljoen uitgekomen wat toen de definitieve realisatiekosten van het hele plan inclusief de inrichting en zo zouden zijn. We hebben gewoon in de tussentijd gezegd: we gaan niet iedere zoveel maanden opnieuw al die kosten maken om het door een bureau te laten uitrekenen, want wij weten niet wanneer we eindelijk weer in beweging komen. Nu hebben we opnieuw de opdracht gegeven omdat het bestemmingsplan ter visie zal worden gelegd om de definitieve cijfers te maken. Eind oktober krijgen wij die terug. Maar dit is gewoon zoals de samenleving op dit moment ons informeert en dat is natuurlijk niet volledig keihard uitgerekend, maar dat is de verwachting dat er zomaar vijftien tot twintig procent bovenop kan zijn. En daar komen we met het besluit van de kosten van de kleine wegverlegging op een totaal van anderhalf tot twee miljoen hogere kosten dan destijds.

De heer **Van Nijkerken**: Oké, maar even voor de helderheid, u zegt: dat is voor een flink deel ook te danken aan de gemeente zelf, die hier dus aarzelend en treuzelend heeft opgetreden.

De heer **Willink**: Als wij gewoon twee jaar geleden waren doorgegaan, dan hadden we die hele situatie niet gehad.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mevrouw Ten Dolle heeft nog een vraag.

Mevrouw **Ten Dolle (D66)**: Ja, dank u wel voorzitter. Ja, een korte vraag. Als het gaat over die wegverlegging is er naast dan, naast het feit dat het eerder in de begroting was opgenomen ook iets van een afspraak, een besluit of een convenant over de bijdrage vanuit de gemeente dan wel het college over die wegverlegging. Excuus.

De heer **Willink**: Ja, de gemeente had de kosten voor die kleine wegverlegging in haar begroting opgenomen. Dat is op een gegeven moment, het is niet een overeenkomst over gesloten maar dat was wel de samenwerking met de stichting en dat was de afspraak die daar was gemaakt. En nou, daar waren we natuurlijk superblij mee. Kunt je wel voorstellen als je dit museum niet aan de rand van de groeve maakt, maar een eindje verderop, dan is het een totaal ander plaatje. En met ook een echt een andere wisselwerking op de bezoekers dan wat we nu gaan realiseren. Dus het is echt wel een belangrijk stukje. Wij waren superblij dat de gemeente dat voor haar rekening nam, maar op dit moment dus niet tenzij u als raad daar een ander besluit over neemt.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik zie geen vragen meer bij de commissie dus dan dank ik u ook voor uw inspraak, mijnheer Willink.

De heer **Willink**: Ik u voor de aandacht.

De **voorzitter**: Dan gaan we verder met de volgende inspreker, dat is de heer Aalderink namens de Stichting Ondernemen Met Cultuur.

De heer **Aalderink**: Geachte leden van de raad, college, toehoorders. Zoals gezegd, mijn naam is Wim Aalderink en ik sta hier als voorzitter van de Stichting Ondernemen Met Cultuur. De stichting die is voortgekomen uit de stuurgroep 1572 en die in 2023 het project Vrijheidsbomen heeft afgerond, gezorgd heeft voor de fantastische muurschilderingen met Winterswijkse prominenten als Tante Riek, Gerrit Komrij, Piet Mondriaan en Hulzer Willem. En Winterswijk heeft vergast op de evenementen Midzomer Mondriaan en Kerst op de Lappenbrink. De stichting waaraan door uw raad in maart van dit jaar een subsidie is toegekend van 60.000 euro, waarvoor wij nog steeds heel dankbaar zijn. De begroting voor 2024 laat een verlaging van de subsidie zien met 13,5 duizend euro en daarna een afbouw van 15.000 per jaar. In het licht wat sommige van mijn culturele collega's is overkomen, moet daarmee te leven zijn. Vanwaar, zult u zich afvragen, dan toch de moeite om in te spreken? De naam Ondernemen Met Cultuur dekt de lading van wat wij gedaan hebben, nu doen en willen blijven doen volledig. Samen met centrumondernemers ondernemen wij culturele activiteiten ten behoeve van Winterswijk, haar inwoners en haar bezoekers, ondernemerschap dat is gebouwd op het fundament cultuur en iedereen weet dat een gebouw zonder goede fundering gedoemd is in te storten. En dat fundament cultuur wordt, zoals u zojuist een aantal sprekers al heeft horen noemen, volledig ondergraven door deze begroting die nu voorligt. Binnen een jaar is er geen cultureel fundament meer waarop onze stichting haar activiteiten kan bouwen. Daarnaast wordt er gekort op de ambtelijke ondersteuning die in brede zin beschikbaar is voor ons centrum waarmee de economische ontwikkeling van ons centrum wordt geschaad en daarmee het fundament ondernemen onder onze stichting. En als klap op de vuurpijl dreigt het carillon stil te vallen. Bij de slotmanifestatie van het project vrijheidsbomen waren alle zes Winterswijkse muziekkorpsen betrokken. Korpsen die het huidige hoge niveau alleen kunnen handhaven wanneer er kwalitatief goed hoogwaardig muziekonderwijs is. Wat onze stichting doet is op een laagdrempelige manier cultuur in al haar verschijningsvormen onder de aandacht brengen van een zo breed mogelijk publiek en zo de weg naar theater, de musea, de muziekkorpsen, de bibliotheek en de stap naar zelf aan de slag gaan te effenen. Zelf aan de slag gaan bij centrum voor cultuureducatie Boogie Woogie is hiervan wellicht het meest in het oog springende voorbeeld, maar theaterbezoek met uw, museumbezoek met uw kinderen of zoals in mijn geval kleinkinderen, zijn ook voorbeelden van wat een laagdrempelig cultuuraanbod mogelijk maakt. Cultuur is in Winterswijk en u heeft het al vaker gehoord, allesbehalve een hobby van een kleine groep. Cultuur in Winterswijk loopt dwars door onze maatschappij, is een verbindende factor waardoor Winterswijkers elkaar ontmoeten, met elkaar praten en met elkaar cultuur bedrijven. Ieder op zijn eigen of haar eigen niveau, maar iedereen met evenveel plezier. Cultuur verbindt als geen ander middel. En dat wordt met deze begroting, die door dit college wordt voorgesteld, op het spel gezet. Deze begroting slaat het fundament onder niet alleen ons culturele leven maar onze verbonden samenleving weg. Met het accepteren van deze begroting slaat u niet alleen het fundament waarop de Stichting Ondernemen Met Cultuur is gebouwd weg, maar brengt u het rijke culturele leven in Winterswijk in gevaar. U morrelt aan het fundament van Winterswijk als gemeenschap. Het gaat bij deze begroting om de samenhang in de samenleving die u hiermee misschien wel onherstelbaar beschadigt. Ik roep u dan ook op om geen onomkeerbare schade toe te brengen aan het culturele fundament van Winterswijk en ik wens u dan ook heel veel wijsheid en vooral lef om te doen wat nodig is. Ik dank u voor uw aandacht.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Aalderink. Ik kijk naar de commissie, ik zie geen vragen bij de commissie. Dan dank ik u voor uw bijdrage. Ja, dan zijn we nu aan het eind gekomen van het onderdeel cultuur. Dus er is, ja, gelegenheid voor mensen die speciaal voor cultuur gekomen zijn om de zaal te verlaten maar u bent uiteraard van harte welkom om te blijven, dus het is aan u. Dus als u wilt dan kunt u nu vertrekken. En dan gaan we verder met de volgende inspreker en dat is mevrouw Bodt en mevrouw Bodt spreekt in namens de stichting Winkie.

Mevrouw **Bodt**: Goedenavond. In aanloop naar de begrotingsvergaderingen maken wij als Stichting Winkie nogmaals graag gebruik van ons spreekrecht. We staan als Winkie pal achter de doelen van de gemeente om elk kind gelijke kansen te geven en ervoor te zorgen dat elk kind mee kan doen in de samenleving. Om dit te bewerkstelligen houden we de prijs van een Winkiekaart zo laag mogelijk en hebben we samenwerkingen met bijvoorbeeld de Voedselbank. Zo kunnen kinderen meedoen aan Winkie via de Meedoen Pas. Tijdens de vorige raadsvergadering hebben we via het spreekrecht aandacht gevraagd voor ons ontstane huisvestingsprobleem. Een oplossing voor dit probleem kan zijn dat we elders in de gemeente een ruimte huren en hiervoor betalen. We hebben zo'n ruimte

gevonden, kosten daarvan zijn 14.000 euro per jaar. Mevrouw Prinsen vroeg die avond wat het alternatief was, stel dat Winkie geen opslagruimte heeft, dan zouden we spullen moeten huren. Mocht het zover komen, dan is de huur van alle materialen die we nodig hebben jaarlijks duurder dan wat een ruimte huren kost. Daarnaast wordt huren elk jaar duurder door indexatie en komen we tot de conclusie dat we dan niet alle spullen kunnen huren die we echt nodig hebben. In de afgelopen 45 jaar hebben we veel spullen verzameld en zelf ontwikkeld, zodat het voor ons perfect werkend is. Daarnaast levert een deel van onze spullen ons ook geld op doordat we deze verhuren, bijvoorbeeld onze wc-wagens. Het gaat vanavond veel over indexatie. Wij krijgen sinds 2011 hetzelfde bedrag van 6.300 euro. Daarvoor, voor 2011, was dit bedrag zelfs hoger. Dit is een bedrag waar we blij mee zijn en waarnaast we zelf jaarlijks voor zorgen dat we onze begroting rondkrijgen. Dit lukt onder andere juist door geen kosten te maken aan het huren van spullen. Voor de duidelijkheid, het organiseren van een Winkie kost rond de 30.000 euro. Uiteindelijk is onze conclusie dat we eigenlijk helemaal geen geld nodig hebben. Wat we nodig hebben is ruimte, een plek waar we onze spullen goed en veilig kunnen opslaan. Het liefst gratis, zoals dit de afgelopen 45 jaar altijd in goede harmonie tussen de gemeente en Winkie is gedaan. We zorgen dan ook graag wat langer voor het gebouw waar we nu in zitten of een andere leegstaande ruimte binnen de gemeentegrenzen. Lukt dit niet en moeten we huren, dan moeten we het hebben over een tegemoetkoming in huurkosten. Kan de gemeente ons op beide gebieden niet tegemoetkomen, dan gaan we het als Winkie niet redden. We hebben gemerkt dat het niet voor iedereen even duidelijk is wat wij aan ruimte nodig hebben, welke spullen we in eigen beheer hebben en wat dit betekent. Daarom willen wij de raad en het college van burgemeester en wethouders van harte uitnodigen om een keer te komen kijken, dit kan bijvoorbeeld zaterdag 21 oktober wanneer wij het depot winterklaar gaan maken. Om half elf staat de koffie klaar. Graag zien we jullie dan.

De **voorzitter**: Dank wel, mevrouw Bodt. Ik kijk naar de commissie of er vragen zijn. Ik zie geen vragen bij de commissie. Dank u wel. En dan gaan we verder met de volgende inspreker en dat is de heer Stronks. De heer Stronks spreekt in namens het Platform Natuur en Landschap Oost Achterhoek.

De heer **Stronks**: Ja, beste mensen, na heel veel cultuur een beetje natuur op deze avond. Ja, Platform Natuur en Landschap Oost Achterhoek, dat heeft misschien enige toelichting. Dat is het samenwerkingsverband van alle lokale natuurverenigingen in Winterswijk en een aantal regionale verenigingen die hier bezittingen hebben. In 2022 is het beheerplan voor de Winterswijkse bermen vastgesteld, een plan gericht op ecologisch bermbeheer voor alle bermen in het buitengebied met als doel om de biodiversiteit te vergroten en ecologische verbindingen in het landschap te versterken. Dit jaar is de gemeente gestart met de uitvoering maar er is nu in de conceptbegroting opgenomen dat volgend jaar deze uitbreiding van het ecologisch bermbeheer weer teniet gedaan wordt. En ja, daar maken wij bezwaar tegen uiteraard. Dat betekent ook voor de toekomst dat alleen de 174 kilometer berm die altijd al ecologisch beheerd werden, dat dat voortgezet wordt maar dat voor alle bermen 688 kilometer dus dat niet meer geldt. Als je kijkt naar de afgelopen zeventig jaar dan zijn de natuurwaarden van met name de lage begroeiingen in Winterswijk in het cultuurlandschap vooral door de intensivering van de landbouw grotendeels teruggedrongen tot de wegbermen en de sloten. En dan zie je dat vooral de afgelopen dertig jaar die natuurwaarden in die berm hard achteruit zijn gegaan. En die achteruitgang die wordt vooral veroorzaakt door stikstof. Als je maait of je klepelt, je laat het maaisel liggen, die bermen worden steeds rijker. En ja goed, daar komt dan natuurlijk ook de stikstofneerslag uit de atmosfeer bij van industrie, verkeer en landbouw, dus er komt nog een flinke schep bovenop. Gevolg is dat stikstof-minnende planten zoals brandnetels, diverse soorten grassen, hier wel bij varen en dat die allerlei andere kruidachtige planten wegconcurreren. Iedereen kan zien dat de bermen steeds minder rijk worden aan bloemen, insecten, biodiversiteit van het cultuurlandschap staat daardoor sterk onder druk. Voor veel bedreigde en beschermde soorten vormen die Winterswijkse bermen in het buitengebied een heel belangrijk onderdeel van haar leefgebied en de gemeente heeft een wettelijke zorgplicht om met name die beschermde soorten, om die ook in stand te houden in de bermen. Als je kijkt naar schrale tot matig voedselrijke bermen en slootkant met een soortenrijke kruidachtige begroeiing, dat zijn hele belangrijke onderdelen van de ecologische infrastructuur tussen natuurgebieden. Wegbermen en slootkanten die vormen een fijnmazig netwerk in dat cultuurlandschap dus de gemeente heeft daarin een grote verantwoordelijkheid, samen ook met het Waterschap. Als je de watergang en de berm, als je dat bekijkt, het is echt een heel dicht netwerk over dat landschap. Dus ook het Waterschap Rijn en IJssel heeft daar een verantwoordelijkheid. Nou, in de gemeente Winterswijk zijn we nu drie jaar op weg met het project Vitaal platteland, dat gebiedsproces dat wordt getrokken door de gemeente Winterswijk,

het Waterschap Rijn en IJssel en de provincie. En in dat proces is iedereen het erover eens dat er eigenlijk zo snel mogelijk werk gemaakt moet worden van maatregelen waar niemand spijt van heeft. En alleen als je kijkt, we zijn nu drie jaar bezig met dat project, er wordt heel veel gepraat maar uiteindelijk in de praktijk is er gewoon nog niks uitgevoerd. En vanuit het platform hebben we al een aantal zaken aangedragen die je, waar je gewoon mee kunt starten. Maar goed, tot op heden is dat nog niet gebeurd en ecologisch bermbeheer en het beheer van watergangen, ja, dat hoort echt in die categorie thuis. Als je kijkt naar de verhouding kosten en baten dan levert ecologisch bermbeheer het hoogste ecologisch rendement op van allerlei maatregelen die je kunt nemen. Als je het bijvoorbeeld vergelijkt met agrarisch natuurbeheer, dan ...

De **voorzitter**: Mijnheer Stronks, zou u tot een afronding kunnen komen?

De heer **Stronks**: Dan zie je bij boeren als je die mee wil krijgen in dat beheer moet je ook de inkomstenderving betalen, dat heeft de gemeente niet. Nou, verder is het voor de landbouwsector gunstig ecologisch bermbeheer minder probleem onkruiden. Voor toerisme is het heel belangrijk. Ja en ook vanuit het oogpunt van verkeersveiligheid is schrale en lage vegetatie is voor de verkeersveiligheid beter en je hebt ook minder insporing en je hebt kostenbesparing op bestrijding van eikenprocessierupsen, dat kun je afschaffen.

De **voorzitter**: Ja, mag ik u ...

De heer **Stronks**: En het afschrappen van bermen. Hier wil ik het bij houden.

De **voorzitter**: Oké. Ja. Wat u nog graag zo kwijt zou willen aanvullend dat kan dan schriftelijk via de griffie. Dus ik dank u voor uw inspraak. Dan ga ik naar de commissie om te kijken of er vragen zijn. Ik zie geen vragen bij de commissie, dank u wel voor uw inspraak. En dan gaan we nu verder met de volgende inspreker en dat is de heer Hendrik van Prooije en die spreekt ook in over het ecologisch bermbeheer.

De heer **Van Prooije**: Dank u wel voorzitter. Ik wil graag inspreken inderdaad over het ecologisch bermbeheer. En dan spreek ik in als winnaar van de duurzaamheidsprijs 2022 van de gemeente Winterswijk. Toen ik hoorde dat ecologisch bermbeheer geschrapt zou worden schaamde ik me eigenlijk dat ik die prijs gekregen heb. De oorkonde die bij de prijs hoorde vermeldt dat ik de prijs onder andere gekregen heb voor inzet op het vergroten van landschapskwaliteit en biodiversiteit en inrichten van natuurpercelen die aantoonbaar werken. Verder staat er: omdat Hendrik van Prooije actief is met biodiversiteit, is hij een winnaar die anderen zeker zal inspireren tot het zetten van stappen voor een meer duurzaam Winterswijk. Ik weet niet wie ik geïnspireerd heb, maar in ieder geval blijkbaar niet het gemeentebestuur waar ik de prijs van ontvangen heb. En dat voelt erg pijnlijk. Bij de prijs heb ik ook honderd euro waardebonnen ontvangen. Ik heb ze destijds aan de Voedselbank gegeven, maar graag wil ik honderd euro aan waardebonnen van Klaas Knot inleveren om te zorgen dat het bermbeheer door kan gaan. Zegt u mij waar ik dat kan doen? Ook als u de ozb voor mij zult verhogen, ik zal geen bezwaar maken als we dat bermbeheer erin houden. Ik spreek ook in namens de natuur. De natuur heeft immers zelf geen stem en ze kan ook geen bezwaar maken tegen korte termijn denken waar het schrappen van het ecologisch bermbeheer uit de begroting van getuigt. Door het ecologisch bermbeheer te schrappen, laten we eerst soorten verdwijnen om daarna, als we geld hebben, te proberen ze weer terug te halen. We verergeren op korte termijn een probleem wat een volgend gemeentebestuur op lange termijn weer mag proberen goed te maken. Is dat waar u als gemeenteraad voor staat? Ten derde spreek ik in namens mijn kleinkinderen. Zij worden opgezadeld immers met het verlies aan biodiversiteit dat het voorgestelde beleid zal opleveren. We hebben het hier over de lange termijn want dit is een lange termijn maatregel en op de lange termijn, ach, dan ben ik al uitgestrooid. Maar voor die kleinkinderen is het wel van belang om nu de goede dingen te doen. De secretaris-generaal van de Verenigde Naties meldde in een speech dat het aanpakken van de biodiversiteitscrisis misschien nog wel urgenter is dan de klimaatcrisis. Ik kan en wil mij niet voorstellen dat de gemeenteraad van Winterswijk hier met de rug naartoe gaat staan. Dus ik roep u op om het collegevoorstel op het punt van het ecologisch bermbeheer niet te accepteren. Om het overtuigen van het college iets makkelijker te maken wil ik u als raad een paar handvatten geven uit het coalitieakkoord. Bijvoorbeeld op pagina 13 in het hoofdstuk Buitengebied in balans: het buitengebied is een belangrijke parel van Winterswijk. Door eeuwenlang zorgvuldig beheer is een landschap ontstaan dat zich kenmerkt door een fijnmazige afwisseling van landbouw, natuur en landgoederen. De bermen zijn de meest fijnmazige verbindingen tussen alle elementen in het

landschap. Als die fijnmazigheid, als we die fijnmazigheid als gemeente wel onderkennen, waarom trekken we er dan niet de consequentie uit? Dan staat er op pagina 16 bij biodiversiteit en landschap: in het buitengebied zijn de natuurgebieden, landschapselementen en bermen belangrijk voor de biodiversiteit. Daarna wordt in dat akkoord gesproken over zorgvuldige invoering van het ecologisch bermbeheer. Hoe kan dat nou ineens niet meer belangrijk zijn, is het dan toch de korte termijn waardoor het college zich laat leiden? Nee, want op pagina 21 staat bij onze manier van werken: we werken met visies voor de lange termijn. Geachte raad, zou u het college alstublieft bij de les willen houden en haar willen herinneren aan haar belofte om te werken met visies voor de lange termijn? Nog een paar citaten uit de begroting. Winterswijk heeft een uniek landschap met veel bijzondere planten en dieren. Om dit te behouden leggen we veel nadruk op de bescherming en verbetering van biodiversiteit. Nou, het inhoudelijke verhaal van Jan Stronks is duidelijk geweest hierin denk ik. Ook in de begroting staat: Winterswijk wil dat de huidige kwaliteiten klimaat, biodiversiteit, cultuurhistorisch erfgoed en natuurlijke voorraden ook beschikbaar zijn voor volgende generaties. Duurzaamheid gaat over het beschermen en behouden van deze waarden. Geacht gemeentebestuur, de Engelsen die zeggen: practice what you preach. Oftewel: praktiseer wat je preekt. Tenslotte nog even aandacht, allerlaatste, voor de European Green Leaf Award 2022. Aan alle gemeentelijke uitingen te zien is het gemeentebestuur erg trots op deze prijs. Ik heb voorafgaand aan deze avond even nagezocht waarom de jury de Green Leaf Award aan Winterswijk gaf.

De **voorzitter**: Ja, ik wil u wel verzoeken, het laatste punt maar het laatste punt wel kort te houden.

De heer **Van Prooije**: Er komen geen vragen, dus wat dat betreft.

De **voorzitter**: Ja, maar ik wil u toch vragen om tot een afronding te komen, mijnheer Van Prooije.

De heer **Van Prooije**: Winterswijk is genuinely committed to making green transition happen on the ground. Oftewel: oprecht toegewijd om een groene transitie te maken. The city has a high potential to become a champion of green solution that can inspire others. Geachte dames en heren van de raad, indien het college voor het schrappen van ecologisch bermbeheer gevolgd wordt, staat het haaks op het oordeel van de Europese jury en het is tegen die achtergrond van die prijs niet uit te leggen dat het beheer geschrapt wordt. Indien u het voorstel tot schrappen toch zou aannemen dan hoop ik dat er in ieder geval een partij opstaat die gaat voorstellen om de Green Leaf Award terug te sturen naar Brussel, met een briefje erbij: wij verdienen hem niet. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Van Prooije. Dan kijk ik naar de commissie of er vragen zijn vanuit de commissie. Dat hebt u goed ingeschat, mijnheer Van Prooije. Dank u wel. Dan gaan we verder met de volgende spreker en dat is mevrouw Leus. En zij spreekt in namens de werkgroep Taboe doorbreken Armoedevrij Winterswijk 2040.

Mevrouw **Leus**: Iets heel anders. Wat hebben psychische klachten, seks, gewicht en geld anno 2023 met elkaar te maken? Nou, het zijn eigenlijk allemaal taboes. Als lid van de werkgroep Taboe doorbreken wil ik het vandaag graag over geld hebben. Mensen vinden het ongemakkelijk om over hun inkomen te praten, laat staan als je nauwelijks of geen inkomen hebt of zelfs schulden. Nee, met armoede lopen de meeste mensen niet te koop. Niet voor niets bleek uit een CBS-onderzoek uit 2018 dat minder dan vijftig procent van de mensen met een minimaal inkomen gebruik maakt van de gemeentelijke voorzieningen in Winterswijk. De meeste mensen kijken beschaamd om zich heen als ze naar bijvoorbeeld de Kledingbank, Mini Manna of de Voedselbank moeten. Kinderen van ouders met financiële problemen zullen niet snel vertellen dat ze niet kunnen voetballen omdat dat shirt niet betaald kan worden, of de laptop. Ja, die ben ik vergeten, die is er niet of überhaupt nieuwe kleren of een uitje. Het is te duur. Anders gezegd: mensen schamen zich voor armoede. Een jaar of zes geleden erkende de gemeente Winterswijk het taboe op armoede. En terecht, want het was toen al een belangrijke oorzaak voor het niet bereiken van de doelgroep. Na diverse participatieavonden werd er destijds in samenspraak met de gemeente voor gekozen om hier een werkgroep voor op te richten, naast andere onderwerpen waarmee een armoedevrij Winterswijk 2040 aangepakt moest worden. Het systeem rond voorzieningen moest versimpeld worden en er moest preventief omgegaan worden met taboe doorbreken. U kunt het zich waarschijnlijk levendig voorstellen hoe zeer wij schrokken toen we twee weken geleden na een geweldig festival, Voor niets gaat de zon op, hoorden dat de gemeente de stekker trekt uit de opgave Armoedevrij Winterswijk en in het verlengde daarvan dus ook uit onze werkgroep. In eerste instantie liepen de emoties hoog op, omdat we juist het bespreekbaar maken van armoede zo belangrijk vinden. Daarnaast begonnen we net het vertrouwen te winnen van de

doelgroep en dat is de beste start die je hebben kunt volgens ons. Graag willen we dan hier ook een vervolg aan geven, positief blijven en niet blijven hangen in verwijten of wantrouwen. Als werkgroep hebben we juist het idee dat we behoorlijk op dreef zijn. We hebben zeker tien keer het ludieke koken met de voedseltas georganiseerd waarbij een aantal aanwezigen ook aanwezig zijn geweest, een avond waar bestuurders, managers, beleidsmakers en hulporganisaties niet alleen gekookt hebben voor ervaringsdeskundigen maar vooral ook een klein beetje konden ervaren wat het betekent als je echt afhankelijk bent van die Voedselbank. We zijn ervan overtuigd dat iedere avond opnieuw een stukje bewustwording heeft opgeleverd en we weten zeker dat het in ieder geval geweldige gesprekken en begrip heeft opgeleverd. We hoorden weken later soms nog dat mensen echt ontgaan waren van wat ze gezien en gehoord hebben. Daarnaast hebben we net de tweede editie van het festival Voor niets gaat de zon op georganiseerd, een festival waarmee we mensen met een kleine beurs of geen enkele beurs op een leuke, gezellige, inspirerende, lekkere middag bieden, zo'n middag die ze anders niet zouden hebben of zouden kunnen betalen. Jullie willen niet weten hoeveel positieve reacties we daarop gekregen hebben. Wat raakte was een moeder die aan het eind van de middag aangaf dat ze zo gelukkig was dat haar kind de volgende morgen in het kringgesprek op school nu ook eens wat leuks kon vertellen en dat ze fijne gesprekken had gevoerd met allerlei mensen en dat ze niet alleen thuis in de kou had gezeten. Uiteraard zijn dit soort activiteiten geen doelen op zich, maar middelen om contact te komen met de doelgroep en om de samenleving te laten zien dat armoede bestaat en bespreekbaar moet zijn. Hebben we de afgelopen periode tientallen mensen uit de armoede gehaald? Nee, natuurlijk niet, maar we hebben het onderwerp wel meer op de agenda weten te krijgen en dat was precies het doel wat we zes jaar geleden voor ogen hadden. Laat ik een beetje onbescheiden zijn namens de werkgroep: we zijn best op dreef en we voelen een soort van momentum dat we niet willen laten schieten. We hebben zaadjes geplant die we graag de komende jaren willen oogsten. We willen dus heel graag doorgaan met wat we begonnen zijn. We snappen heel goed dat het dan in een andere constructie zou moeten. Het goede nieuws is: die constructie is gevonden. We kunnen de werkgroep Taboe doorbreken relatief eenvoudig onder de kapstok van Stichting 't Kreil hangen. Dit is statutair ook mogelijk. Van daaruit kunnen we de samenwerking blijven zoeken met andere werkgroepen, andere partners en zelfs nieuwe partners en fondsen gaan betrekken.

De **voorzitter**: Mevrouw Leus, u bent bijna aan uw tijd, wil u tot een afronding komen?

Mevrouw **Leus**: Ja. Hopelijk begrijpt u dat we wel een klein beetje budget nodig hebben. Wij willen zelf op zoek gaan naar 15.000 euro, we hopen dat u een andere 15.000 euro wilt aanvullen. En tot slot willen we iedereen graag uitnodigen voor 13 maart 2024 voor een speciale editie koken met de voedseltas. Bedankt voor uw aandacht.

De **voorzitter**: Dank u wel, mevrouw Leus. Dan kijk ik naar de commissie, zijn er vragen vanuit de commissie? Ik zie geen vragen. Dank u wel voor uw inspreken. En dan gaan we verder met de volgende inspreker en dat is mevrouw De Graaff. En zij spreekt in ook namens het platform Armoedevrij Winterswijk.

Mevrouw **De Graaff**: Nou, er is al heel veel gezegd en ik wil niet in herhaling vallen maar een beetje aanvullen op wat Anke net heeft gezegd. Wij zijn in 2020 opgericht door de gemeente omdat de gemeente zag dat het noodzakelijk was om iets te gaan doen aan armoede. En dat was het natuurlijk ook. Het vreemde is eigenlijk wel dat de armoede groter is geworden, de nood is groter, er zijn meer mensen in armoede en er is besloten in de gemeente om te bezuinigen op armoede, dus dat is vreemd. Ik snap dat een begroting kloppend moet zijn, ik ben zelf verantwoordelijk voor begrotingen voor zo'n veertig bedrijven dus ik weet echt wel hoe het werkt, dat het moeilijk is en dat het, ja, dat je soms moet snijden in bepaalde dingen, maar tegelijkertijd moet je ook toekomstvisie hebben. En ik hoop dat hier de raad ingrijpt en dat de rest ook een toekomstvisie wil hebben. In die zin, het is uitgezocht als je een euro in armoede besteedt dat het 2,50 oplevert. Maar je kan het ook omkeren: als je een euro uit armoede haalt, dan zal het je te zijner tijd 2,50 gaan kosten. Nou en dan denk ik wat is nou slim begroten, wat is nou een slim beleid voeren? Beleid zou verder moeten gaan dan de komende vier jaar moet het passen of onze politieke partij staat hiervoor, we zouden verder moeten kijken we moeten uiteindelijk winst maken. En ik wil niet gaan herhalen, er zijn al heel veel details van ons die ga ik niet noemen. Ik ga een klein stukje noemen uit mijn ervaring. Ik ben een ervaringsdeskundige, ooit aan het eind van de hippieperiode was ik zelf heel arm. Ik heb onder de armoedegrens geleefd samen met mijn vrienden en ik weet dat een vriendin van mij met haar jonge gezin kreeg tien gulden per dag van haar man om boodschappen te doen. Vroeger kreeg je nog geld

van je man, dat doen we tegenwoordig niet meer, maar toen was het nog zo. Dat mocht ze uitgeven. Dan krijg je een soort armoede status quo: ze kwam niet verder in armoede, niet verder in de schulden, maar ze kwam er ook nooit uit. Ik dacht: zo ga ik het niet doen. Ik had die tien gulden maar er was waspoeder in de aanbieding, wasgoed is duur, grote doos wasgoed, ik kocht gelijk drie dozen. Budget naar de maan maar ik had tien gulden bespaard en die tien gulden was alweer een dag waar ik van kon leven. Je moet moed hebben en lef hebben om met het budgetteren en een begroting te maken naar de toekomst te kijken. Als we niet naar de toekomst kijken krijgen we nu een status quo in armoede en stilstand geeft uiteindelijk achteruitgang. En zullen we straks veel meer moeten investeren dan nu. Dus ik hoop dat de moed gevonden wordt om het te gaan doen. Wij vragen als platform niet eens om veel geld, een beetje geld zou leuk zijn en daar kunnen we een hele hoop mee doen, maar wat we vooral vragen is effectiever werken, meer betrokken zijn bij beslissingen die genomen worden, niet achteraf dus medegegedeeld worden, maar in het vormen van besluitvorming, daar zouden wij aan moeten zijn. Wij staan er middenin, we weten wat het is, we staan tussen de mensen in armoede, mensen in met trauma, jongelui. We willen armoedevrij in 2040, dan moeten we nu met de jongelui wat doen. Helaas zie ik het om me heen, ik ben er heel dicht bij betrokken, heel veel trauma, heel veel armoede, dat leidt weer tot diefstal, tot drugs. Ga het straks maar oplossen, dan zijn we veel meer geld kwijt en wij allemaal zullen er last van hebben, wij en onze kinderen en kleinkinderen als we nu niet iets gaan doen. Dus ik wil graag niet eens specifiek meer geld, effectiever werken, meer betrokkenheid, heel veel mensen die nu over de besluitvorming gaan hebben geen idee wat armoede is. Betrek er mensen bij die het wel weten en een beetje verstand van zaken hebben hoe je een beleid in elkaar kan zetten. Voor die tijd en niet na die tijd. Dat wou ik graag zeggen.

De **voorzitter**: Dank u wel, mevrouw De Graaff. Dan kijk ik naar de commissie, de heer Lammers.

De heer **Lammers (PvdA)**: Ja, dank u wel. Mijn vraag gaat ook een beetje in samenhang met de vorige spreekster. In eerste instantie ben ik heel erg benieuwd want u geeft aan en dat gaf de vorige spreekster aan: goh, we zitten met het netwerk zitten we veel bij elkaar, we willen graag deze taak voor de samenleving willen we nog meer oppakken, ook in de lead mee zijn. Kunt u aangeven met welke partijen u ook afgelopen week heeft gesproken hierover en door wie dit wordt gedragen.

Mevrouw **De Graaff**: Naast het platform Armoedevrij Winterswijk hebben we de VAR, dat is vrijwillige adviesraad, daar zit een partij of twintig in, onder andere bijvoorbeeld Present, Kledingbank, Voedselbank, maar ook Fijnder, de Post, allerlei dingen van de gemeente. Sport, eigenlijk overal waar mensen participeren en ook soms niet omdat ze het geld niet hebben, voor al die partijen die zijn dus samengebundeld, die staan hierachter, die willen meedoen, maar veel hebben al ingesproken hebben de details al verteld. Maar vandaaruit willen we graag werken met onze expertise.

De heer **Lammers (PvdA)**: Ja, dank u wel. De vorige spreekster die sprak over een bedrag van 15.000 euro wat ook vanuit de gemeente werd gevraagd om dat vraagstuk van dat taboe doorbreken echt op te kunnen pakken. Sluit u zich daarbij aan en zegt u ook: het platform armoedevrij wil zich echt gaan inzetten om met name dat taboe doorbreken, om die doelstelling op te pakken, of gaat het breder wat u oppakt?

Mevrouw **De Graaff**: Nee, taboe doorbreken ligt bij Anke, bij de werkgroep. Wij hebben eigenlijk het veel bredere plaatje, al is taboe wel een heel groot punt. Ik kreeg van de week iemand, die zegt: ik heb 35 euro weekgeld voor mij en mijn gezin maar mijn dochter wil absoluut niet dat ik naar de Voedselbank ga, want dan schaamt ze zich op school en voor haar vriendjes. Dus taboe is nog wel een groot punt. Maar dat vertrouw ik helemaal aan hun toen, wij zijn meer het overkoepelend gebeuren. Maar je zal veel meer bij de bron en de oorzaak moeten werken en vandaaruit, dus geen pleisters plakken. Pleisters zijn fijn hoor, als je erg bloedt, maar de oorzaak oplossen dat is wat wij graag willen.

De heer **Lammers (PvdA)**: Oké, dank u wel.

De **voorzitter**: Ja de, mevrouw Prinsen heeft nog een vraag.

Mevrouw **Prinsen (CDA)**: Ja, want u zegt eigenlijk: nou, ik vraag niet om geld want ik vraag eigenlijk meer om efficiënt werken en om betrokken te zijn bij de besluitvorming. Maar zegt u daarmee dat eigenlijk dat gewoon de wijze, de opgave armoedevrij zeg maar, dat die vervalt, dat het op zich niet een probleem is als de overlegstructuur daar maar in blijft behouden, of wat?

Mevrouw **De Graaff**: Nou, ik vraag in ieder geval niet om meer geld, een beetje geld zou wel fijn zijn want het geeft ons natuurlijk wel beweegruimte. Als wij ons eigen geld moeten gaan meebrengen wordt het toch nog wel weer lastiger. Wij zetten ons vrijwillig in, geven heel veel uren. Een beetje geld zou fijn zijn maar effectief werken is veel belangrijker, dus geld is voor ons en dat is, anders wat de doelgroep, niet het belangrijkste.

Mevrouw **Prinsen (CDA)**: Want hoeveel kreeg u de afgelopen jaren daarvoor?

Mevrouw **De Graaff**: Twaalfduizend per jaar.

Mevrouw **Prinsen (CDA)**: En daar kwam u, dat had u ruim, daar had u ruim voldoende aan? Oké.

De **voorzitter**: De heer Lammers heeft nog een vraag.

De heer **Lammers (PvdA)**: Ja, een verduidelijkende vraag, excuus. Dus u vraagt eigenlijk die twaalfduizend euro die u tot nu toe ontving, die vraagt u. En u vraagt eigenlijk: goh, wij kunnen als netwerk kunnen wij meer in de lead zijn maar wij hebben daarin wel een aanspreekpunt nodig eigenlijk, dat vraagt u.

Mevrouw **De Graaff**: Wij hebben heel, ja, we hebben een aanspreekpunt nodig, meer samenwerking nodig, er moet meer gebruik worden van de expertise die in de groep zit en als het geld iets minder zal worden, dat is niet het hoofdpunt.

De heer **Lammers (PvdA)**: Ja, duidelijk.

De **voorzitter**: Ik zie geen vragen meer bij de commissie, dan dank ik u voor uw inspraak. En dan gaan we verder met de volgende inspreker. Namens de ondernemersvereniging ABHCity spreekt de heer Peter ten Hagen in.

De heer **Ten Hagen**: Ja, geachte voorzitter, commissie- en raadsleden. Mijn naam is Peter ten Hagen en ik richt mij vanavond als voorzitter ABHCity tot u om onze zorgen en verontwaardiging te delen over de voorliggende conceptbegroting. Na het lezen van de programmabegroting zakte ons de moed in de schoenen. Ruim vier jaar lang is er veel energie gestoken in goede samenwerking tussen gemeente, Koninklijke Horeca Nederland afdeling Winterswijk, de Marktvereniging en de ABHCity. Met veel energie en ambitie is er samengewerkt en is er veel in gang gezet en geparticipeerd. Met vallen en opstaan is er inmiddels het nodige bereikt en zijn er veel lopende zaken. Op dit moment is er binnen de gemeente 2,4 fte beschikbaar voor economie en centrum. Met voorgenomen bezuinigingen valt er 1,4 fte weg. Het college stelt voor de functies opgaveregisseur centrum, aanjager economische zaken en de daarbij behorende communicatiemedewerker weg te saneren. Met de beleidsadviseur economie blijft er slechts één fte over voor alle economische ontwikkelingen in de gemeente Winterswijk. Onzes inziens is dit onmogelijk en onverantwoord. Het is goed te horen van de wethouder dat de ambities niet van tafel zijn, maar wanneer er geen menskracht is om met deze ambitie aan de slag te gaan, vrezet wij stilstand. En zoals het spreekwoord zegt: stilstand is achteruitgang. In samenwerking met alle stakeholders in het centrumgebied is in het afgelopen jaar veel maatschappelijke kracht losgemaakt. Daarmee is onder andere gewerkt aan de centrumvisie die werd vastgesteld bij raadsbesluit op 23 september 2021. Maar zoals u weet is deze centrumvisie werk in uitvoering. Dit houdt in dat wij moeten blijven ontwikkelen en vernieuwen om te bieden wat de centrumbezoeker wil. Dat betekent dat we continu moeten blijven werken aan onze visie en de projecten waarmee we ons centrum sterker maken, bijstellen, uitvoeren, meebewegen. Echter gaat dit onmogelijk worden als er straks geen ambtelijke capaciteit meer is. Door nu eenzijdig op drastische wijze de stekker uit deze werkwijze en samenwerking te trekken, gaat dat wat ons betreft gepaard met een forse deuk in het onderlinge vertrouwen. De retail ontwikkelt sneller dan ooit naar nieuwe en hybride vormen. Je hoeft maar om je heen te kijken of er wordt geruild, geleased, gedeeld, fysiek gewinkeld of online gekocht. Ook uitdagingen waar het winkelcentrum van Winterswijk mee te maken heeft. Er liggen naast de uitvoeringsagenda onnoemelijk veel opgaven op ons te wachten om ons centrumgebied toekomstbestendig te maken en het unieke karakter en aanbod te borgen voor de toekomst. Een sterk centrum is van groot belang voor de leefbaarheid van Winterswijk. Het is een belangrijke voorziening en sociale ontmoetingsplek. Het trekt consumenten uit de regio en ver over de grens uit Duitsland. Het versterkt de toeristische aantrekkelijkheid en maakt Winterswijk aantrekkelijker om te wonen en werken. Wij zijn daarnaast een grote, cruciale werkgever voor onze

gemeente. Het visitekaartje van Winterswijk met ons marktplein als veelgeprezen huiskamer met midden op, hij is vanavond al een paar keer voorbijgekomen, onze Jacobstoren. Investeren in het centrum verdient zich terug met bijvoorbeeld het schrappen van het krediet voor de inrichting markt zijn we op dat punt niet alleen terug bij af, maar schaadt het ook het vertrouwen van veel participanten en wordt hier aan een flink staaltje kapitaalvernietiging gedaan. Want we weten allemaal: vaak komt van uitstel afstel. We vinden het een onverantwoordelijke keuze de opgave centrum te schrappen zonder eerst duidelijk in beeld te hebben wat de gevolgen daarvan zijn en hoe zaken kunnen worden opgevangen. Met de voorgenomen bezuinigingen steekt u een stok in het vliegwiel dat de afgelopen jaren met veel energie en ambitie in gang is gezet. Laten we zorgen dat Winterswijk aantrekkelijk blijft in alle opzichten, daar plukken we gezamenlijk de vruchten van. Het unieke karakter van ons winkelcentrum van ons centrumgebied heeft al decennialang grote aantrekkingskracht op Duitse consumenten. Inmiddels weten we ook, weten ook veel consumenten uit de regio Achterhoek ons te vinden en ontwikkelen we ons als het winkeldorp met stadse allure van de Achterhoek. Op de juiste wijze door ontwikkelen en onze positie verder krachtig neerzetten is van levensbelang voor ons centrumgebied en onze ondernemers. Dit zullen wij samen moeten doen en daar zullen wij ook gezamenlijk in moeten blijven investeren. Het is jammer dat er nu alleen naar de kosten wordt gekeken en niet naar de waarde. En dan wil ik graag afsluiten met een citaat uit een artikel van de Gelderlander op 25 maart 2022. Het is geen persoonlijke aanval maar aan het woord was destijds de fractievoorzitter van de winnende en grootste partij. De bestuurscultuur moet anders, daar hangt alles aan vast wat er mis is gegaan. Het college moet uit de ivoren toren, van tevoren de risico's inschatten van bepaalde beslissingen en daar op tijd de belanghebbenden bij betrekken. De participatieparagraaf echt gaan invullen en niet de opstelling van: u kunt altijd nog naar de rechter als u het er niet mee eens bent. Ik ga ervan uit dat u zich nog eens achter de oren krabt en het college verzoekt om eens goed na te denken over de begroting die nu voor u ligt en de woorden van de geciteerde fractievoorzitter ter harte neemt.

De **voorzitter**: Mijnheer Ten Hagen, mag ik u verzoeken om tot een afronding te komen?

De heer **Ten Hagen**: Ja, ik heb de laatste zin. Graag gaan wij dan ook met u in gesprek om op een verantwoorde wijze de nodige bezuinigingen door te voeren en niet het kind met het badwater weg te gooien. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Ten Hagen. Dan kijk ik naar de commissie of daar vragen zijn. Ik zie geen vragen bij de commissie, dan dank ik u voor uw inspraak.

De heer **Ten Hagen**: Graag gedaan, bedankt.

De **voorzitter**: En dan gaan we verder met de volgende inspreker en dat is de heer Van Loon en die spreekt in namens Humanitas Graafschap.

De heer **Van Loon**: Geachte commissie, dank voor de gelegenheid tot inspreken. Ik ben penningmeester bij Humanitas Graafschap. Humanitas doet verschillende projecten en activiteiten in de gemeente Winterswijk rondom eenzaamheid, begeleide omgang voor kinderen van gescheiden ouders, thuisadministratie, formulierenbrigade, buurtbemiddeling. Humanitas is een vrijwilligersorganisatie, met ongeveer driehonderd vrijwilligers in de Achterhoek helpen wij dagelijks vele deelnemers in Winterswijk en de andere Achterhoekse gemeenten. Die driehonderd vrijwilligers ondersteunen wij met een kleine beroepsorganisatie van 8 personen, 5,5 fte en wat ondersteuning op een landelijk bureau. Met de gemeentelijke subsidies zoals die van Winterswijk financieren wij die inzet van die beroepskrachten. Dat is ongeveer voor 85 procent de salariskosten. De overige kosten zijn kostenvergoedingen voor vrijwilligers, zoals kilometervergoeding en kosten voor opleiding en deskundigheidsbevordering. Wij geven de vrijwilligers geen vergoeding en ook het bestuur bestaat uit vrijwilligers. Humanitas werkt al vele jaren samen met de gemeente Winterswijk en dat blijven we ook graag doen. En ik begrijp dat de gemeente keuzes te maken heeft rondom budgetten en dat er altijd meer ambitie is dan budget. In het schrijven van gisteren wordt een maximale indexatie van 4,6 procent aangegeven. Dat is voor ons niet toereikend en onze kosten stijgen volgend jaar met meer dan tien procent. Wij werken zonder marges, hebben geen buffer en kunnen niet zeg maar over jaren heen met tekorten of met overschotten schuiven. We zijn een vrijwilligersorganisatie. Minder subsidie betekent voor ons minder inzet van betaalde krachten, betekent voor ons minder intakegesprekken, langere wachtlijsten en mijn vraag is: realiseert u zich dat de keuze voor langere wachtrijen ook lijdt bij eenzaamheid omgangsregelingen tot een verzwaarde druk op de gezondheidszorg, waar mensen dan

terecht gaan komen. Wij rijken ook graag alternatieven aan om de kosten te besparen voor zowel onszelf als voor de gemeente. We hebben nu te maken vaak met meerdere kleine beschikkingen binnen een overkoepelend thema. We zouden graag werken met financiering en aanvragen in grotere beschikkingen. We willen ook graag meerjarige afspraken maken in plaats van de financiering per jaar en elk jaar opnieuw aanvragen, verantwoorden en rapporteren, wat ongelooflijk veel druk legt op onze mensen. En tot slot zouden we graag afspraken maken met meerdere gemeentes in de Achterhoek om samen een organisatie en een dienstverlening neer te zetten, wat voor iedereen vele malen efficiënter en effectiever is, omdat we elke keer met elke gemeente hetzelfde gesprek voeren. Dank u wel voor uw aandacht.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Van Loon. Ik kijk naar de commissie of er vragen zijn vanuit de commissie. Ik zie geen vragen. U hebt een duidelijk betoog gehouden. Dank u wel. En dan komen we bij de laatste inspreker voor vanavond, dat is mevrouw Beijers. En zij spreekt in namens de Hippische Vereniging Winterswijk.

Mevrouw **Beijers**: Dank u wel. Geachte leden en alle aanwezigen. Ik sta hier namens de Hippische Vereniging Winterswijk, een vereniging, een sportvereniging, zo worden wij helaas nog niet door de gemeente gezien, die inmiddels bijna een eeuw bestaat. We hebben ons door de jaren heen ontwikkeld tot een volwaardige vereniging, zowel hier lokaal als in een regio. De afgelopen maanden hebben wij als vereniging getracht u te overtuigen van het belang van een investering in groot onderhoud van onze buitenbak. Middels ons memo, het inspreken in de raadsvergadering en het bezoek aan meerdere fractievergaderingen hebben we argumenten aangedragen waarom wij om een eenmalige financiële ondersteuning van de gemeente vragen en waarom wij denken dat dit een verstandige investering is. Het is hier al vanavond al vaker genoemd, de gemeente staat voor een enorme uitdaging met betrekking tot de begroting. Iets verderaf. Een vraag die ons gesteld werd bij verschillende fracties was of wij zelf geen financiële middelen konden genereren, waardoor de gemeente niet voor het volle bedrag bevestigd werd maar voor een gedeelte. De totale investeringslast voor de renovatie van onze buitenbak is ongeveer 100.000 euro. Door hard werken en grote inzet van onze leden hebben wij zelf ongeveer 30.000 euro in kas. Jullie zullen snappen dat we nog een klein beetje reserves in kas willen houden voor onvoorziene kosten, dat betekent dat we zelf 20.000 euro kunnen investeren. 80.000 euro zal dan nog geïnvesteerd moeten worden en gefinancierd. Mocht de gemeente besluiten om ons voor een gedeelte van deze 80.000 euro financieel te ondersteunen, dan zullen we moeten trachten het resterende bedrag middels een lening of een overige subsidie te verkrijgen. Een lening zou helaas tot gevolg hebben dat wij de contributielasten voor onze leden aanzienlijk stijgen. Het mag duidelijk zijn dat we dit natuurlijk willen voorkomen. We kunnen een gedeeltelijke financiering dragen als de buitenbak functioneert, waardoor wij als vereniging inkomsten kunnen genereren middels de vele wedstrijden die wij organiseren, wedstrijden waarvan we dit jaar helaas enkele hebben moeten annuleren, omdat de bodemgesteldheid het niet toeliet. Dit kan per dag al zo op boven de, ja, tot meer dan duizend euro oplopen wat we dan aan inkomsten missen, dat is voor een vereniging ontzettend veel geld. Een eventueel bijkomend financieel voordeel voor de gemeente kan zijn dat de afgegraven top laag hoogstwaarschijnlijk bestaat uit vele kubieke meters, ik heb gehoord 800 kuub schoon zand die door de gemeente in een van haar projecten gebruikt zou kunnen worden. Het ontbreekt ons aan de expertise om dit te calculeren maar dit zal ook om een aanzienlijk bedrag gaan. Het lijkt ons haalbaar om middels een lening 40.000 euro zelf te financieren. Eventuele overige subsidies en een mogelijke investeringsaftrek zouden onze financiële lasten nog verder kunnen verlagen. Wij hopen dan ook dat de gemeente ruimte kan vinden in de begroting om ons eenmalig met minimaal 40.000 euro financieel te ondersteunen. Wij denken dan dat onze vereniging in haar huidige vorm kan blijven bestaan en dat we in staat zullen blijven om financiële middelen te reserveren voor toekomstig onderhoud. Bedankt.

De **voorzitter**: Dank u wel, mevrouw Beijers. Dan gaan we naar de commissie. De heer Van Eck.

De heer **Van Eck (PvdA)**: Ja, dank u wel. Eigenlijk dezelfde vraag die net aan de andere sportvereniging werd gevraagd. U vraagt 40.000 euro, 40.000 euro wilt u zelf dragen door een lening aan te gaan. U zei dat heeft ook consequenties voor onze contributie. Over wat voor bedragen moet ik dan denken?

Mevrouw **Beijers**: Contributie bij ons die gaat om wel enkele honderden euro's sowieso al omdat paardensport natuurlijk al een wat duurdere sport is. Wij vragen ook onze leden per gezin een bijdrage te doen voor onze accommodatie zodat wij daarin kunnen, ja, blijven reserves opbouwen om te

kunnen investeren en te kunnen onderhouden. Die hebben we al van 25 naar 75 euro per jaar verhoogd. En daarnaast hebben we dan nog contributie en dat ligt eraan of je les neemt of niet, maar dat gaat wel om al om drie-, vierhonderd euro per jaar, wat sowieso al onze contributie kost. En ja, dat gaat dan, dan moeten we doorrekenen hoeveel dat precies zou zijn, dat is afhankelijk ook van hoe we uiteindelijk een lening kunnen krijgen daarbij.

De **voorzitter**: Ja, er is een vraag van de heer Van Beek.

De heer **Van Beek (Voor Winterswijk)**: Ja, dank u wel. Hoeveel leden heeft uw vereniging?

Mevrouw **Beijers**: Wij hebben momenteel rond de tweehonderd leden.

De **voorzitter**: Ik zie geen vraag meer bij de commissie. Dan dank ik u voor uw inspraak en dan zijn we hiermee aan het einde gekomen van agendapunt 3. De vraag aan de, of ja, eigenlijk de vraag aan de sprekers: willen zij blijven voor de rest van de vergadering? Ja, we weten nog niet of er een rest is, maar ik heb een inschatting. Of dat u wilt vertrekken, dan is nu de gelegenheid om even te vertrekken. Nee, we gaan niet schorsen, we gaan meteen even bespreken of we verder gaan met de vergadering. Nee, ik had u toegezegd na het einde van agendapunt 3 zouden we even bespreken met elkaar of u de vergadering nu af wilt maken of dat u een andere keer graag terug wil komen voor een vervolg van de vergadering. Ja, ik stel voor dat we de vergadering nu afmaken. Zijn er mensen die daar bezwaar tegen hebben? En anders dan gaan we dat ...

Mevrouw **Prinsen (CDA)**: Wij zouden het niet erg vinden als het de 26e bij wordt gevoegd. Het CDA zou het niet erg vinden als het 26 oktober wat al een soort van voorstel was, om het op die avond te doen.

De **voorzitter**: Nou, het CDA stelt voor om de, ja, 26 is de, die avond over sociaal domein en de vraag is, ja, mogen we dit als een ordevoorstel beschouwen, mevrouw Prinsen? Dan is dat het voorstel van het CDA is om de 26e de rest van de commissievergadering af te maken. Ja, wie wil daarop reageren dan?

De heer **Deunk (D66)**: Ja, ik zou ... Ik zie de naam niet helemaal klopt, maar namens D66 in ieder geval van onze kant hebben wij de inschatting dat dit redelijk vlot moet kunnen. Dus wat ons betreft zou het wel direct door mogen. Maar dat is misschien, wij hebben niet heel veel punten.

De **voorzitter**: U hoeft niet allemaal, als u, u mag gewoon over stemmen dus als u zegt, allemaal mening, maar dat kan ook door stemmen. Dus, ja, wie wil er echt een bijdrage over? Mijnheer Pleiter wil er wel wat over zeggen?

De heer **Pleiter (Winterswijk's Belang)**: Nee ja, ik zag u mij aankijken maar ik wilde inderdaad het woord nemen, toen dacht ik: nou, dat hoeft niet dacht want ik dacht van, nou, dat is niet ... Maar nu u mij zo aanspreekt. Nee, wij denken met D66 dat we er eigenlijk snel doorheen kunnen. Dat is niet het bagatelliseren van deze onderwerpen, maar dat is ons vermoeden. Dus als dat door anderen ook zo gevoeld wordt dan zouden wij zeggen: doorgaan.

De **voorzitter**: Ja, ik zou u niet het woord willen ontnemen, nee, mijnheer Pleiter. Ja, de heer Van Nijkerken

De heer **Van Nijkerken (Morgen)**: Zou u wel een woord willen geven dan?

De **voorzitter**: Bij deze de heer Pleiter gehad he.

De heer **Van Nijkerken (Morgen)**: Nee maar, nee, wij hadden het er net over maar wij kennen onszelf, dus wij denken niet dat het snel gaat lukken. Dus wij zijn voor het voorstel van het CDA.

De **voorzitter**: Nou, dan laten we maar gewoon in stemming brengen. Dan wil ik graag voorstanders voor het voorstel van het CDA. Eén, twee, drie, vier, vijf, zes, zeven. Dat zijn zeven stemmen voor. En tegenstanders. Een, twee, drie, vier, vijf, zes, zeven, acht. Dat zijn er meer dus dan gaan we de vergadering nu afmaken.

4. Vaststellen verslag vergadering algemene raadscommissie d.d. 14-09-2023

De **voorzitter**: En dan gaan we verder met agendapunt 4 en dat is het vaststellen van het verslag van de vergadering van de algemene raadscommissie van 14 september. Zijn daar vragen of opmerkingen over dat verslag? Dat is niet het geval, dan is dat bij deze vastgesteld.

5. Afsprakenlijst algemene raadscommissie d.d. 14-09-2023

De **voorzitter**: De afsprakenlijst van de raadscommissie van 14 september. Alle afspraken en toezeggingen zijn beantwoord.

6. Bestuursagenda GGD Noord en Oost-Gelderland 2023-2027

De GGD Noord- en Oost-Gelderland (GGD NOG) is de gezondheidsdienst van 22 gemeenten in de regio's Achterhoek, Midden-IJssel/Oost-Veluwe en Noord-Veluwe. Na de gemeenteraadsverkiezingen van 2022 is een nieuw Algemeen Bestuur (AB) aangetreden. Het AB heeft op donderdag 6 juli 2023 de concept Bestuursagenda 2023-2027 GGD Noord- en Oost-Gelderland vastgesteld, bedoeld als kader voor de komende vier jaren. In een brief van 5 september 2023 legt de GGD NOG de concept Bestuursagenda voor, met daarbij de mogelijkheid voor de raad om zienswijzen in te dienen, vóór 30 november. Het college stelt de raad voor om (1) in te stemmen met de concept Bestuursagenda 2023-2027 van de GGD NOG en (2) een zienswijze in te dienen die (a) de GGD verzocht de verdere uitwerking van de Bestuursagenda 2023-2027 van heldere kaders te voorzien en (b) het verzoek in te dienen voor een (proces)evaluatie over het opstellen van deze Bestuursagenda.

De **voorzitter**: Dan gaan verder met het volgende agendapunt van de commissie, dat is de bestuursagenda van de GGD Noord- en Oost-Gelderland 2023 tot 2027. Welke fractie mag ik daar als eerste het woord over geven? Mevrouw Van der Vinne.

Mevrouw **Van der Vinne (CDA)**: Ik ben de enige, geloof ik. Dank u wel voorzitter. Ja, wij hebben, ja, eigenlijk een korte vraag. Het CDA maakt zich zorgen over het middelengebruik onder jongeren. Zijn er cijfers bekend of hier een stijging te zien is? En begrijp ik het goed dat de GGD hier onderzoek naar heeft lopen en dat aan de hand van de uitkomsten een gerichte aanpak wordt uitgewerkt, of komt dat in de gevraagde duidelijke kaders? Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel, dank u wel mevrouw Van der Vinne. Dan gaan we naar de eerste termijn van het college. Wethouder Schepers.

Wethouder **Schepers-Janssen**: Dank u wel voorzitter. Ja, de GGD kijkt inderdaad ook naar middelengebruik, dat doen ze middels een monitor. Ik heb die cijfers zo niet voorhanden maar die kan ik u, de laatste cijfers kan ik u zeker doen toekomen. Volgens mij is dat het antwoord.

De **voorzitter**: Dank u wel. Leidt dat tot vragen in de tweede termijn?

Mevrouw **Van der Vinne (CDA)**: Ja. Ja graag, dank u voorzitter. Ja, er stond dat er de gemeente een zienswijze gaat in, het college een zienswijze gaat indienen op de kaders. Begrijp ik daar goed dat het dan ook bijvoorbeeld in verwerkt wordt dat er dan als die cijfers echt stijgen van gebruikers dat er dan een duidelijk kader komt en een aanpak, preventieaanpak komt in die kaders?

De **voorzitter**: Wethouder Schepers.

Wethouder **Schepers-Janssen**: Ja, ik denk heel even na over het antwoord want wij gaan een zienswijze indienen, tenminste, als met het goedvinden van uw raad gaan we een zienswijze indienen en die vraagt om concretisering van de doelstellingen. En een van die concretisering kan op dit vlak inderdaad zijn en daarbij, daarnaast komen we in de reguliere PDCA-cyclus terug op: hoe staat het er dan voor? En zo nodig kunnen we bijsturen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan rest de vraag of het als akkoordstuk of bespreekstuk naar de raad. Dan kijk ik even naar het CDA. Akkoordstuk.

7. Regioarrangement Achterhoek

Begin juli jl. is de gemeenteraad door een raadsinformatiebrief geïnformeerd over het proces van Regioarrangementen in de provincie Gelderland. In deze brief is aangekondigd dat er dit najaar een besluit van de raad wordt gevraagd. Het Rijk wil eind 2023 met alle provincies afspraken maken over hoe de opgaven op het

gebied van wonen, bereikbaarheid, energie, economie, landbouw en natuur, goed ruimtelijk kunnen worden ingepast. Het Rijk vraagt hiervoor een ruimtelijk voorstel van de provincie. De provincie Gelderland heeft besloten haar ruimtelijk voorstel vanuit haar zeven regio's op te bouwen op basis van een regioarrangement per regio. Eén van de regio's is de Achterhoek. Het college stelt de raad voor om (1) kennis te nemen van het Regioarrangement Achterhoek, (2) in te stemmen met de opgaven van de Achterhoek zoals opgenomen in hoofdstuk 5, (3) de intentie uit te spreken tot langjarige samenwerking in het kader van het regioarrangement en (4) Gedeputeerde Staten van Gelderland te verzoeken in het gesprek met het Rijk over ambities de noodzaak van voldoende financiële middelen aan de orde te stellen.

De **voorzitter**: Dan gaan we verder met het volgende agendapunt en dat is het regioarrangement Achterhoek. Dan gaan we naar de commissie om te kijken wie daar een vraag. Ja, mevrouw Schut.

Mevrouw **Schut (D66)**: Dank u wel voorzitter. We lezen in het stuk dat we blijven inzetten op snel verbinden tussen, op een snelle verbinding tussen Winterswijk en Apeldoorn op het spoor. Nu zagen wij dit niet terug als focuspunt in de samenvatting bij de regioarrangementen maar wel de RegioExpres. Wat is de reden waarom dit niet is opgenomen in de samenvatting en is dat nog een mogelijkheid? Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan gaan verder met de fractie van WB. Geen bijdrage. PvdA, Morgen, VVD. De heer Sonderen.

De heer **Sonderen (VVD)**: Dank u wel voorzitter. Ja, klein puntje, wel relevant. Als we alles willen uitvoeren in Gelderland wat we graag zouden willen, alle ambities, dan hebben we 1,8 keer Gelderland nodig. Is dat nog een waarschuwing die wij als Winterswijk nog weer extra mee moeten geven aan de provincie? Niet dat de provincie straks zegt: ja, maar Winterswijk, jullie hebben niks gezegd. Ik weet niet hoe de wethouder daarin staat dus daar zou ik graag een reactie op willen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. De fractie van Voor Winterswijk, niet. CDA, de heer Van der Zwet.

De heer **Van der Zwet (CDA)**: Dank u wel voorzitter. Wij hadden ook nog enkele vragen. In het voorstel staat onder andere dat het arrangement om de twee jaar wordt geactualiseerd en een andere keer staat het erin dat het kan worden geactualiseerd. Dus de vraag is een beetje: wat is de aanleiding daartoe, of wie gaat dat doen? Doet dat dan de provincie, doen wij dat, doen wij dat als gemeente zelf, doen we dat als gemeenten gezamenlijk zoals met gemeenschappelijke regelingen een beetje de afspraak is? En ook de, in het stukje van de financiële aspecten en risico's stond dat er eigenlijk geen financiële consequenties aan verbonden waren. Even later staat er dat het in een later stadium nog wel kan bij het gebiedsproces en dat het in afzonderlijke besluiten wordt vastgelegd. Betekent dat dat we daar nog tegen kunnen stemmen of is het: we stemmen al met dit voorstel in dus dan kunnen we alleen maar nog even tekenen bij het kruisje. Dat waren onze vragen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan gaan we verder met de eerste termijn van het college, wethouder Metaal. Wethouder Visser.

Wethouder **Visser**: Ja, dank u wel voorzitter. Het stuk wat u voor heeft liggen is een stuk van de provincie en dat heeft de provincie in opdracht van het Rijk gemaakt. Want er zijn namelijk een aantal hele grote ruimtelijke opgaves en het Rijk wil dat de provincie daar ook een stuk regie inneemt en heeft de provincie gevraagd om een stuk op te stellen. De provincie heeft ervoor gekozen om dat per regio te doen, zeven regio's in Gelderland en het stuk wat voorligt gaat over regio Achterhoek. Nou, kunt u daar wat in aanpassen, u kunt het stuk niet amenderen, het is een stuk van de provincie, dus wat, als u vindt dat iets niet goed in staat dan kunnen wij dat inbrengen in de stuurgroep Ruimtelijk Perspectief Achterhoek en daar wordt dan besloten of het wel of niet overgenomen gaat worden. De vraag van D66 van de ene keer lees ik iets over RegioExpres, dan over een snelle verbinding. In principe is het stuk beleidsarm dus er staat helemaal geen nieuw beleid in, het is het bestaande beleid zoals het op dit moment al is en daar is ook niks aan veranderd. Het is gewoon een samenvatting van al het beleid wat er op dit moment ligt. Het laatste punt, de laatste vraag, vraag van de VVD. Op het moment dat we alle ruimtelijke opgaves willen realiseren in Gelderland dan hebben we 1,7 keer Gelderland nodig. Dat is exact de reden dat het Rijk hier ook een stuk regie in neemt en ook samen met de provincie die ruimtelijk opgaves op rij zet en ze ook gezamenlijk wil aanpakken, al die opgaves.

De **voorzitter**: Ja, hebt u alle vragen gehad?

Wethouder **Visser**: Ja, ik heb alle vragen gehad.

De **voorzitter**: Mevrouw Schut nog een verduidelijkende vraag.

Mevrouw **Schut (D66)**: Ja, want mijn vraag was meer waarom die niet in de samenvatting stond, want hij is beleidsarm, het stuk, dat klopt, zo hadden wij hem ook gelezen. Alleen het is voor Winterswijk veel belangrijker dat die snelle verbinding naar, nou moet ik het wel goed zeggen, die snelle verbinding naar Apeldoorn er komt in plaats van de RegioExpres. En daarom zouden we wel graag in de samenvatting willen zien dus we zouden graag willen weten of de wethouder daar actief achteraan zou willen gaan.

De **voorzitter**: Wethouder Visser.

Wethouder **Visser**: Ja, dank u wel voorzitter. Ik heb net al aangegeven: we kunnen het stuk niet amenderen. Op het moment dat u vindt dat er iets mist of iets niet goed in staat, dan kunt u een motie inbrengen op dit punt en dan zou ik het in kunnen brengen in de stuurgroep Ruimtelijk Perspectief.

De **voorzitter**: Ja, de heer Van der Zwet.

De heer **Van der Zwet (CDA)**: Dank u wel voorzitter. Ik heb het gevoel dat het toch niet helemaal antwoorden zijn op de vragen die wij stelden. Het is duidelijk: wij kunnen dit stuk niet amenderen maar komt er dus later een besluit binnen die financiële consequenties of heeft, kunnen wij niet meer nee zeggen? En ook nog de vraag van de actualiseren, gebeurt dat dan om de twee jaar of is dat alleen als aanleiding ertoe heeft en dat gebeurt dus door de provincie?

De **voorzitter**: Wethouder Visser.

Wethouder **Visser**: Het is beleidsarm, dus er zijn geen financiële consequenties in dit stuk. Het is puur een samenvatting op, een samenvatting van bestaand beleid dus daar zijn geen nieuwe financiële consequenties door dit stuk. Is dat antwoord op de eerste vraag voor u?

De **voorzitter**: De heer Van der Zwet.

De heer **Van der Zwet (CDA)**: Nee, want er staat dat als later gezamenlijk gebiedsproces kan op termijn echter wel een financiële bijdrage van de gemeente vragen, dus er kan een financiële bijdrage gevraagd worden voor een proces. Kunnen wij daar nog nee tegen zeggen of maken we nou de afspraak: daar zeggen we ja tegen? En dus heeft dat financiële gevolgen.

De **voorzitter**: Wethouder Visser.

Wethouder **Visser**: Ja, dat zal ik echt voor u moeten navragen dus als u het goed vindt, zou ik hier graag schriftelijk op willen reageren.

De heer **Van der Zwet (CDA)**: Is goed.

De **voorzitter**: Leidt deze beantwoording tot een tweede termijn van de commissie? Geen tweede termijn. Dan is de vraag of het als akkoordstuk of bespreekstuk gaat. Ik hoorde de D66-fractie hintten op een motie.

De heer **Deunk (D66)**: Ja, wij komen wellicht nog met een motie maar voor de rest kunnen we met de strekking wel instemmen, maar waarschijnlijk een bespreekstuk voor ons.

De **voorzitter**: Oké. Dank u wel.

8. Volkshuisvestelijk afwegingskader woningbouw 2023-2026

Het Volkshuisvestelijk afwegingskader woningbouw Winterswijk 2023-2026 is een herijking van het Volkshuisvestelijk Afwegingskader Woningbouw Winterswijk 2019-2025. Aanleiding om het afwegingskader van 2019 aan te passen, is dat de gemeente Winterswijk wil inspelen op de actuele woningbehoefte en wil aansluiten

bij de afspraken en uitgangspunten van de Regionale Woonagenda Achterhoek 2023-2030 en de afspraken uit de Woondeal Achterhoek 2022-2030.

Er is enkele jaren gewerkt met het volkshuisvestelijk afwegingskader; in algemene zin zijn er positieve ervaringen. Initiatiefnemers van woningbouwplannen gaan actief aan de slag om in te spelen op de lokale behoefte en uitgangspunten. Wel is het wenselijk een aantal criteria aan te passen en de afspraken over maximale termijn van realisatie voor woningbouwplannen (oftewel het hoofdstuk voorzienbaarheid) te laten vervallen. Dit wordt nader toegelicht bij argumenten. Tenslotte zijn een aantal tekstuele aanpassingen gedaan, omdat toelichting over het gebruik van het kader op meerdere plekken was opgenomen.

Het college stelt de raad voor om (1) het Volkshuisvestelijk afwegingskader woningbouw Winterswijk 2023-2026 vast te stellen en (2) het Volkshuisvestelijk Afwegingskader Woningbouw Winterswijk 2019-2025 in te trekken.

De **voorzitter**: Dan gaan we verder met het volgende agendapunt en dat is het volkshuisvestelijke afwegingskader woningbouw 2023 tot 2026. En we beginnen met de eerste termijn van de commissie. Dan kijk ik naar de fractie van WB of die een bijdrage heeft. Niet. PvdA, de heer Lammers.

De heer **Lammers (PvdA)**: Ja, dank u wel voorzitter. In het stuk wordt ook die doelstelling sociale huur betaalbare koop, die wordt daarin nog verder gespecificeerd, ook op aantallen. Er wordt gesteld dat twintig woningen, projecten waarin twintig woningen of meer zijn, dat daar moet worden voldaan aan 28 procent sociale huur en dertig procent betaalbare koop of 32 procent betaalbare koop. Ik denk heel goed dat dat wordt gekwantificeerd nu in dit stuk. Ik ben wel heel even benieuwd wat de, hoe strak wij die regel daarin nemen. Want er staat ook bij vermeld dat er kan worden afgeweken met zorgvuldige onderbouwing. En ik was heel erg benieuwd wat dit precies inhield. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan kijk ik naar de rest van de commissie. De heer Van Beek namens Voor Winterswijk.

De heer **Van Beek (Voor Winterswijk)**: Ja, dat is misschien iets voortbordurend op die vraag, wat kan het gevolg zijn van het heel strak hanteren van die regel? Kan dat gevolg zijn dat er dan bouwers de melk op gaan trekken, of?

De **voorzitter**: Dank u wel. De fractie van het CDA, geen bijdrage? Dan gaan we naar de eerste termijn van het college, wethouder Visser.

Wethouder **Visser**: Dank u wel voorzitter. Wij hebben in de regionale woonagenda hebben wij afspraken gemaakt over betaalbaarheid. De afspraak die wij daarin gemaakt hebben is dat wij over de negenhonderd woningen waar wij voor ingetekend hebben, dat we daar het percentage betaalbaarheid op gaan halen. Dus in 2030 worden we in principe afgerekend op die betaalbaarheid. Dat wil niet zeggen dat we maar moeten gaan wachten met het aanpassen van projecten op die betaalbaarheidseis. Dus waar wij voortdurend op koersen is dat binnen projecten van meer dan twintig woningen, dat we daar streven naar de betaalbaarheidseisen. Dat lukt niet altijd, recent heeft u akkoord gegeven op het project Narcisstraat. Nou, daar is het niet gelukt om te voldoen aan die betaalbaarheidseisen. Dat is ook mogelijk omdat de provincie gezegd heeft: projecten waar we al langer mee bezig zijn, dus die al geïnitieerd zijn voordat de regionale woonagenda geaccordeerd is, daar hebben we de vrijheid om ook af te wijken. Dus we zitten er strak in maar wij worden afgerekend op het einddoel, die 2030 negenhonderd woningen en daar de betaalbaarheidspercentages van.

De **voorzitter**: De heer Lammers.

De heer **Lammers (PvdA)**: Ja, heel even vervolgvraag hierop. Want het kader dat wij nu vaststellen, eigenlijk verandert dat dus niets in de werkwijze hoe we nu al werken rondom bijvoorbeeld het project rondom de Narcisstraat dat u noemt, eigenlijk zegt u dat mocht een nieuw project van die orde van grootte zich voordoen, dan werken we als gemeente eigenlijk op eenzelfde manier en dan zal ook dezelfde zorgvuldige afweging moeten worden gemaakt daarin eigenlijk. Snapt u wat ik bedoel?

De **voorzitter**: Wethouder Visser.

Wethouder **Visser**: Dank u wel voorzitter. Dat klopt, wij kijken per project of naar de betaalbaarheidseis en dat proberen we ook per project proberen we dat te realiseren. Op dit moment werken we ook nog aan een project van voor de regionale woonagenda, daar gaan we heel erg kritisch kijken van welk percentage dat we daar kunnen gaan halen. Die regionale woonagenda, daar doen we ook geen aanpassing op. Dit stuk vloeit voort uit de regionale woonagenda. Dan nog de

vraag van Voor Winterswijk: lopen we het risico dat ontwikkelaars de melk optrekken noemde u dat. Nou, dat risico lopen we altijd. U heeft de laatste tijd ook in de krant kunnen lezen dat ontwikkelaars minder enthousiast worden door de gestegen bouwkosten en met name op het huurgebied de aanpassingen die de landelijke overheid nu aan het opleggen is. Maar daarover blijven we scherp in contact met ontwikkelaars.

De **voorzitter**: Ja, dan gaan we naar de tweede termijn van, is dit een aanleiding voor een tweede termijn van de commissie? Kijk naar de PvdA. Ja we, het rondje we zijn begonnen bij de PvdA. De heer Jonker.

De heer **Jonker (Winterswijks Belang)**: Ja, dank. Ik werd getriggerd door de vraag, de Narcisstraat loopt al wat langer dus daar gelden misschien wat afwijkende regels voor. Als we nou precies het project de Narcisstraat opnieuw zouden gaan doen, alleen dan onder deze voorwaarden, hoe zou het proces dan lopen? Zouden we het dan alsnog daarop accorderen of zou u, moet u dan speciaal extra terug naar ons toe voor die als we hem niet halen? Of is het dan: nou jongens, we halen het niet dus we hoeven, we gaan er niet eens aan beginnen. Een beetje in het verlengde wat de heer Van Beek zei. Dus begrijpt u de vraag? Zou de Narcisstraat doorgaan met de nieuwe regels, zeg maar.

De **voorzitter**: Dan gaan we naar de tweede termijn van het college. Wethouder Visser.

Wethouder **Visser**: Dank u wel voorzitter. Nou, er zijn een aantal toets momenten in het proces of iets wel of niet doorgaat. Een hele belangrijke daarin is ook de provincie. Dus voordat we het aan u voorleggen bepaalt de provincie eerst of ze akkoord gaan met de percentages die we inbrengen en daar moeten we, daar wordt ook heel erg kritisch gekeken van wat het verhaal is als we af gaan wijken van de betaalbaarheidseisen. Nou en daarna, op het moment dat de provincie akkoord is, dan komt er een moment dat we het aan u gaan voorleggen en u bent er natuurlijk ook heel erg kritisch in.

De heer **Jonker (Winterswijks Belang)**: Ja, nog even aanvullend. De provincie heeft dat nu gezegd van dat project loopt al dus dit is akkoord en we halen de eisen niet. De regels worden nu aangepast dus voorziet u daarbij dus bijvoorbeeld bij zo'n project dan wel problemen vanaf de provincie, dat de provincie zegt: nou, dan gaat het dus niet door.

De **voorzitter**: Wethouder Visser.

Wethouder **Visser**: Dank u wel voorzitter. Dat kan, dat is mogelijk. Dat hangt van het project af, dat hangt ook van de ruimte die in een project is voor een ontwikkelaar of ze er voldoende brood in zien, maar het risico bestaat en dat sluit ook aan bij wat Voor Winterswijk net noemde is of ontwikkelaars voldoende brood zien in projecten en door de toegenomen eisen wordt dat ingewikkelder. De bouwkosten zijn fors gestegen, de rendementen die bedrijven halen worden een stuk lager en je ziet landelijk dat veel projecten op dit moment stilvallen.

De **voorzitter**: Dan de vraag of dit als een akkoordstuk of een bespreekstuk naar de raad gaat. Zijn er mensen die dat als bespreekstuk willen? Dan gaat dit als akkoordstuk naar de raad.

9. Vaststelling bestemmingsplan Schoolweg 19

Het ontwerpbestemmingsplan 'Schoolweg 19' heeft van 21 juli tot en met 31 augustus 2023 ter inzage gelegen. Dit bestemmingsplan betreft de uitbreiding van de bestemming 'Wonen' ten behoeve van het realiseren van een bijgebouw. Er zijn geen zienswijzen ingediend en kan ongewijzigd vastgesteld worden. Het college stelt de raad voor het bestemmingsplan 'Schoolweg 19' vast te stellen.

De **voorzitter**: Dan gaan we verder met het volgende agendapunt, dat is vaststelling bestemmingsplan Schoolweg 19. Dan kijk ik als eerste naar de fractie van Morgen. Wilt u daar ... VVD, Voor Winterswijk, CDA. Mevrouw Prinsen.

Mevrouw **Prinsen (CDA)**: Ja, sorry, ik kan het toch even niet laten. Dan gaat het hier zozeer niet om de inhoud maar wel enigszins een verbazing dat we voor een schuur van 35 vierkante meter een hele bestemmingsplanherziening aan het doen zijn. En gezien de signalen die we de afgelopen tijd ook hebben gekregen van de wethouder, die heeft gezegd dat hij mee bezig is, zou ik eigenlijk de suggestie willen doen om ook de lat voor onszelf daarin niet te hoog te leggen en dit gewoon ook wat simpeler met een gewoon met een vergunning te doen. Dat scheelt namelijk ook een hoop tijd en

capaciteit, maar dat is slechts een suggestie. Over de inhoud van dit plan heb ik verder geen opmerking.

De **voorzitter**: De fractie van D66, een bijdrage? WB, PvdA, niet. Ik heb geen vragen gehoord, maar wilt u ook niet op reageren. Nee, dan is de vraag of dit, niemand heeft bezwaar dus dan gaat het ook als akkoordstuk naar de raad.

10. Rondvraag

De **voorzitter**: Dan komen we bij de rondvraag, dan wil ik eerst even inventariseren wie er een vraag heeft voor de rondvraag. Ik kijk even rond. Ik zie niemand met, ja, ik zie toch iemand, mevrouw Van der Vinne. Mevrouw Van der Vinne.

Mevrouw **Van der Vinne (CDA)**: Ja, ik hoop dat het nog mag eventjes. Ik had eigenlijk een vraag over de Groenloseweg, het woord durf ik eigenlijk niet te noemen, maar heel kort. Ze zijn nu bezig met het opnieuw de toplaag aanbrengen en ik vroeg me af of er misschien gekeken kan worden om de fietsstrook ook te verbreden als die er opnieuw op komt strakjes.

De **voorzitter**: Kijken we nu even naar het college wie die vraag gaat beantwoorden. Wethouder Metaal.

Wethouder **Metaal-ten Dolle**: Voorzitter, dank u wel. Ik neem dat mee terug en ik kom daar schriftelijk op terug bij u.

De **voorzitter**: Dank u wel.

11. Sluiting

De **voorzitter**: Dan wil ik u allen hartelijk danken voor uw bijdrage deze vergadering en dan sluit ik bij deze de vergadering.